

Audit informační otevřenosti Královéhradeckého kraje za rok 2009



Otevřená společnost o.p.s.

Audit zpracoval: Oldřich Kužílek
Spolupráce: Jana Mravcová a Jan Indráček

OBSAH

Úvod	3
1 CHARAKTERISTIKA A IDENTIFIKACE AUDITOVANÉHO SUBJEKTU.....	3
2 HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ	5
2.1 Povinné informace.....	5
2.2 Dobrovolně zveřejněné informace.....	5
2.3 Vyřizování žádostí o informace	5
2.4 Informace poskytované ve vlastních sdělovacích prostředcích (vyváženost, objektivita).....	5
3 METODIKA AUDITU INFORMAČNÍ OTEVŘENOSTI	6
3.1 Cíle auditu	6
3.2 Definice otevřenosti veřejné správy.....	6
3.3 Důvody pro otevřenost veřejné správy	7
3.4 Jednotlivé oblastí otevřenosti a jejich logické vazby (struktura auditu).....	7
3.5 Charakter konkrétního auditu	8
4 AUDIT JEDNOTLIVÝCH OBLASTÍ – PODROBNÁ ZJIŠTĚNÍ A NAVRŽENÁ OPATŘENÍ	10
4.1 Vztah k poskytování informací a otevřenosti obecně	10
4.2 Povinné informace - úplnost uvedení informací	11
4.3 Dobrovolně zveřejněné informace.....	14
4.3.1 Struktura zveřejněných informací:.....	14
4.3.2 Kvalita informací.....	17
4.3.3 Aktualizace.....	17
4.3.4 Přehlednost zpracování	17
4.3.5 Účast veřejnosti.....	17
4.3.6 Zvláštní zveřejněné informace	18
4.4 Vyřizování žádostí o informace	18
4.4.1 Stav.....	18
4.4.2 Rozbor konkrétních odmítnutých žádostí o informace	20
4.5 Informace poskytované ve vlastních sdělovacích prostředcích (vyváženost, objektivita).....	21
4.5.1 Periodikum	21
4.5.2 Organizace vydávání periodika (redakční rada a redakce)	27
4.5.3 Webové stránky úřadu	30
4.6 Regulace práva zaměstnanců šířit informace (nebylo posuzováno)	31
4.7 Systémová opatření	31
5 STRUČNÝ ZÁVĚR INFORMAČNÍHO AUDITU	32
Příloha č. 1.....	33
Příloha č. 2.....	35

Úvod

Audit zpracovala **Otevřená společnost, o.p.s.** se sídlem Prokopova 9, Praha 3. Audit zadala kancelář Ing. Vladimíra Denera - náměstka hejtmana Královéhradeckého kraje. Audit byl realizován za období srpen – prosinec 2009.

1 CHARAKTERISTIKA A IDENTIFIKACE AUDITOVANÉHO SUBJEKTU¹

Kraj je samosprávné územní společenství občanů. Je veřejnoprávní korporací - má vlastní majetek a příjmy vymezené zákonem a hospodaří za podmínek stanovených zákonem podle vlastního rozpočtu; vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající. Je samostatně spravován zastupitelstvem kraje; dalšími orgány kraje jsou: rada kraje, hejtmán kraje a krajský úřad.

Úkolem kraje je pečovat o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Při výkonu státní správy je správním obvodem a je povinen zabezpečit výkon přenesené působnosti.

Při výkonu samostatné působnosti a přenesené působnosti chrání veřejný zájem.

Agendy, včetně agendy otevřenosti, realizuje především **krajský úřad**. Jeho náplní práce je plnění úkolů v samostatné působnosti uložené mu zastupitelstvem a radou a podpora činnosti výborů zastupitelstva a komisí rady.

Krajský úřad vykonává též přenesenou působnost (výkon státní správy).

Rada může ukládat krajskému úřadu úkoly jen v rozsahu své působnosti svěřené jí zákonem. Rada vykonává přenesenou působnost s výjimkou věcí, které jsou zákonem svěřeny zastupitelstvu nebo zvláštnímu orgánu.

Krajský úřad přezkoumává rozhodnutí vydaná orgány obce v řízení podle zvláštních zákonů, pokud není zákonem tato působnost svěřena zvláštnímu orgánu nebo zákon nestanoví jinak. Dále pak ukládá sankce podle zákona.

Krajský úřad poskytuje odbornou a metodickou pomoc obcím. Zabezpečuje koordinaci výstavby a provozu informačního systému kompatibilního s informačními systémy veřejné správy. Provádí podle zvláštního právního předpisu kontrolu výkonu přenesené působnosti obcí.

Krajský úřad tvoří ředitel a zaměstnanci kraje zařazení do krajského úřadu.

Zřizuje úřední desku, která je umístěna na místě, které musí být veřejně přístupné po dobu 24 hodin denně (zpravidla se umísťuje na budově, v níž má krajský úřad své sídlo, příp. na budově, ve které má svá další pracoviště). Současně zveřejňuje obsah úřední desky i způsobem umožňujícím dálkový přístup. Zřizuje elektronickou podatelnu a datovou schránku.

Královéhradecký kraj by měl v roce 2010 hospodařit s částkou **3 200 214 000, - Kč²**

¹ <http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/templates/2--duvod-a-zpusob-zalozeni-151/>

² <http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/krajsky-urad/povinne-informace/Bilance-prijmu-a-vydaju-na-rok-2010.xls>

Adresa sídla:
Královéhradecký kraj
Pivovarské náměstí 1245
500 03 HRADEC KRÁLOVÉ

Webová stránka: <http://www.kr-kralovehradecky.cz>

Vlastní sdělovací prostředky – U NÁS V KRAJI

Základním předpisem odůvodňujícím vznik Královéhradeckého kraje je Ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územně správních celků - krajů a o změně Ústavního zákona ČNR č. 1/1993 Sb., Ústava ČR. Dále pak kraj, jeho občany a orgány, působnost, dozor nad výkonem samostatné působnosti, vztah ministerstev a vlády ke krajům vymezuje zákon č. 129/2000 Sb., o krajích, který nabyl účinnosti dnem voleb do zastupitelstev krajů, resp. dnem 1. 1. 2001, ve svém platném znění.

Na území Královéhradeckého kraje se nachází 448 obcí s celkovým počtem obyvatel **554 860 obyvatel** (k 30.9.2009). Z toho bylo podle šetření ČSÚ v oblasti pracovních sil v roce 2007 v hospodářství kraje **zaměstnáno celkem 265 tisíc osob**, z toho 35,1 % v průmyslu, 11,9 % v obchodě, opravách motorových vozidel a výrobků pro osobní potřebu, 6,8 % v odvětví zdravotnictví a sociální péče, veterinární činnosti, 6,6 % ve stavebnictví a 3,6 % v zemědělství, lesnictví a rybolovu. Nezaměstnanost v tomto kraji k 31.12.2009 byla 7,97%.

2 HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ

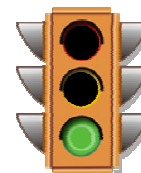
2.1 Povinné informace

Oblast povinně zveřejňovaných informací, které ukládá zveřejnit některý zákon, plní KHK **středně**. V hodnocení, které Otevřená společnost o.p.s. používá pro soutěž Zlatý Erb, získal 4 trestné body z možných dvaceti. Zjišťuje se 29 položek. Spolu s 14 městy³ soutěžícími v r. 2009 by se tak umístil na 6 až 7 místě z patnácti.



2.2 Dobrovolně zveřejněné informace

V oblasti dobrovolně (nadstandardně) zveřejňovaných informací, které vypovídají o jeho rozhodovací činnosti, se KHK umístil **dobře**. V hodnocení systému Infoliga, které Otevřená společnost o.p.s. používá pro sběr a porovnání údajů o informační obsažnosti webů povinných subjektů, získal 41,77 bodů. Zjišťuje se 140 údajů a ukazatelů. Mezi 14 kraji se tak umístil na 3 místě, ovšem s velkým odstupem za dvěma nejlepšími (Vysočina, Praha). Mezi všemi zkoumanými subjekty (171 krajů, měst a obcí) se umístil na 11 místě.



2.3 Vyřizování žádostí o informace

V oblasti vyřizování žádostí o informace plní své povinnosti KHK **středně**. Zhruba v jedné sedmině případů při vyřizování jednotlivé žádosti o informace byla žádost vyřízena chybně. V části případů jde o neoprávněné odepření osobních údajů, tedy o přepjatou obavu z překročení ochrany osobních údajů. Dále jde o pochybení, která vzhledem k povaze vyřizovaných žádostí jsou spíše nevýznamné a v daném případě příliš neovlivnila právo žadatele na informace.



2.4 Informace poskytované ve vlastních sdělovacích prostředcích (vyváženost, objektivita)

a. web

Na webu kraje je první rubrikou, s níž se uživatel setká, rubrika Aktuality. Přináší nejvíce informací o názorech, týkajících se rozhodování a vedení kraje (o krajské politice). Má povahu zpravodajství přinášející informace z médií o dění v kraji.. Poskytování informací v této rubrice lze hodnotit jako **špatné**. Je

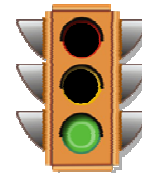


³ v soutěži Zlatý Erb nesoutěžící kraje

zcela jednostranné (tj. nevyvážené a neobjektivní), a to i v případech, kdy by bylo technicky velmi snadné převzít alternativní či opoziční názor např. jen pomocí citace a odkazu na zdroj na internetu.

b. periodikum

Poskytování informací ve čtvrtletníku „U nás v kraji“ lze KHK hodnotit **dobře**. Od změny vedení kraje (hodnocena 2 poslední vydání za starého vedení a 4 vydání v r. 2009) došlo k výraznému zlepšení v hlavním parametru – pluralitě názorů. Měřený parametr – „Index různosti názorů“ (IRON) se zvýšil z 5,12 na 12,48 bodu. Mezi 102 srovnávanými periodiky územních samosprávných celků (2006-2009) se tak KHK posunul z 18. na 4. místo. Zároveň se však výrazně zvýšila prezentace hlavního představitele (hejtmana). Počet zmínek o něm i jeho fotografií stoupl v obou případech na více než dvojnásobek. Problémem je také organizace samotného vydávání, kdy při vlivu na obsah periodika latentně hrozí střet zájmů.



3 METODIKA AUDITU INFORMAČNÍ OTEVŘENOSTI

3.1 Cíle auditu

Cílem auditu je

- a. identifikovat hlavní přednosti a nedostatky,
- b. předložit doporučení k jejich odstranění, jakož i další návrhy k prosazování politiky otevřenosti.

3.2 Definice otevřenosti veřejné správy

Metodika Otevřené společnosti o.p.s. se zaměřuje na takové prvky poskytování informací, spolupráce s veřejností, informačních technologií a dalších nástrojů otevřenosti, které se týkají **procesů rozhodování**. Synonymem otevřenosti je transparentnost. Jde o fenomén, kterému se mezi systémovými nástroji přikládá nejvyšší protikorupční působení.

Otevřeností se tedy míní interakce s veřejností ve vztahu k procesům rozhodování, zejména o právech a povinnostech a o nakládání s veřejnými prostředky.

Otevřenost realizuje zásadu otevřenosti veřejné správy, zakotvenou v Ústavě a Listině (např. čl. 17 Listiny)⁴.

⁴ K. Eichlerová, Základní východiska zásady veřejnosti v oblasti výkonu veřejné moci, Správní Právo 2000, 5: „**Zásada veřejnosti v oblasti veřejného práva v podstatě znamená možnost kohokoli získat informace o tom, jak fungují státní orgány.** Buď se uplatňuje zpřístupněním konečných informací, které má v dispozici stát, nebo možností kohokoli se účastnit jako pozorovatel jednání, které je podkladem pro rozhodnutí, jímž se dané jednání končí, a pro něž je charakteristické, že během něj může docházet k výslovné nebo skryté výměně názorů a argumentů, které se nakonec podílí mimo jiné na legitimitě výsledku takového jednání, tj. rozhodnutí. **Možnost osobní účasti** jedinců - pozorovatelů na takovém jednání nebo následného seznámení se s jeho výsledkem do určité míry **zaručuje, že rozhodování bude probíhat podle stanovených pravidel a že přítomnost na jednání nezúčastněných a jednajícím neznámých osob bude mít pozitivní vliv na kvalitu činnosti jednajících a na jejich zodpovědný přístup k projednávané věci.**“

Informační otevřenost nelze zaměňovat s množstvím poskytovaných informací. Do pojmu informační otevřenosti se nezahrnuje množství informací poskytovaných o turistických a kulturních příležitostech, o společenských událostech mimo rozhodování veřejné správy (sport, zájmová činnost), o podnikatelských možnostech v území atp., i když i tyto prvky informování jsou důležité a pro obyvatelstvo a podnikání představují vítanou službu.

3.3 Důvody pro otevřenost veřejné správy

Otevřenost veřejné správy, resp. konkrétní instituce (úřadu), má několik základních důvodů.

1. **Možnost veřejnosti sledovat a tedy i kontrolovat výkon veřejné moci.** Tato podmínka je považována za základ právního státu. Má silné protikorupční dopady.
2. **Souhlas veřejnosti s postupy veřejné správy** – podpora veřejných politik. Pokud veřejnost může znát podkladové informace, vnímat a chápat postupy rozhodování a detaily o nakládání s veřejnými prostředky, zvyšuje se pravděpodobnost, že bude postupy veřejné správy přijímat a podporovat je.
3. **Styl práce veřejných institucí:** pokud je každý krok pracovníků a funkcionářů veřejné správy od počátku konán s vědomím „otevřených karet“, se snahou být schopný každý krok vysvětlit a objasnit veřejnosti, zvyšuje se tak efektivita činnosti. Pokud se navíc podaří i v oblastech, kde je to možné, zapojit do procesů rozhodování aktivní zástupce veřejnosti, rozšiřují se výchozí znalosti veřejné správy, potřebné pro rozhodování, zvyšuje se tvořivost a nápaditost řešení, klesá mechaničnost a setrvačnost při plnění úkolů. Veřejná správa je tak více **schopna reagovat na skutečné výzvy** a dávat na ně správné odpovědi.

3.4 Jednotlivé oblasti otevřenosti a jejich logické vazby (struktura auditu)

Fenomén otevřenosti se v zásadě člení na čtyři oblasti, které se mohou (zejména v čase) překrývat a prolínat:

1. svobodný přístup k informacím
2. otevřenost rozhodování
3. účast veřejnosti na rozhodování
4. svobodné šíření informací

Oblast **svobodného přístupu k informacím** představuje možnost veřejnosti seznámit se prakticky s celým rozsahem informací, které má k dispozici úřad. Seznámením se míní možnost jakýmkoliv technickým způsobem **vnímat informaci, která je součástí nějaké agendy**, spisu nebo je úřadu k dispozici jinak.

Právní úprava: čl. 17 a 35 Listiny základních práv a svobod, zákon č. 106/99 Sb., zákon č. 123/98 Sb., zákon o obcích (hl.m. Praze), zákon o krajích ad.

Oblast **otevřenosti rozhodování** představuje možnost veřejnosti prakticky v **přítomném čase seznámit se s podrobnostmi rozhodování** (rozhodovacího procesu), konaným orgány veřejné správy. Oblast se skládá z avizování, přístupu k podkladům, jednání před publikem a záznamů rozhodovacího procesu.

V oblasti **účasti veřejnosti na rozhodování** jde o postupy, které se týkají menšího území, určité skupiny občanů, jednotlivé záležitosti apod. (Celospolečenská rozhodnutí jsou podřízena obecným principům parlamentní demokracie, jako jsou volby, parlamentní procedury, celostátní referendum.) Postupy umožňují veřejnosti kvalifikovaným způsobem **vyslovit se k věci, dříve než orgán veřejné správy učiní rozhodnutí**. Dělí se na oblast zásadních rozhodnutí (např. územní plán) a běžného rozhodování (např. zveřejnění času, místa a programu jednání zastupitelstva, návrh na zcizení majetku).

Právní úprava: zákon 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), zákon ČNR č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, zákon č. 100/2001 Sb. o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), zákon č. 153/2000 Sb. o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a produkty a o změně některých souvisejících zákonů, zákon č. 244/1992 Sb. o posuzování vlivů rozvojových koncepcí a programů na životní prostředí, zákon č. 298/1992 Sb. o místním referendu ad.

Oblast **svobodného šíření informací** představuje možnost každého, kdo získal určité informace (tedy například novinář, občan, ale i pracovník veřejné správy) je šířit. Pro zajištění této svobody jsou v některých zemích formulovány ochrany před neoprávněným zabraňováním takovému šíření, a to často zabraňování následnou, zastrášovací cestou (svoboda tisku, **whistleblowing**). Do této oblasti též patří šíření informací pomocí sdělovacích prostředků veřejné správy, jako jsou místní a krajská **periodika a webové stránky**.

právní úprava: čl. 17 Listiny základních práv a svobod, zákon o obcích (§ 35/2), o hl.m. Praze, zákon o krajích ad.

3.5 Charakter konkrétního auditu

Audit byl provedený na základě vnějších projevů organizace. Audit nezjišťoval operativně informace uvnitř (analýza interních dokumentů, dotazníky, ankety mínění, předstírané aktivity). Proto některé oblasti v obecné struktuře auditu nemohly být realizovány.

Struktura auditu

Audit zkoumal jednotlivé oblasti otevřenosti takto:

1. Svobodný přístup k informacím

Informační obsah webových stránek byl prozkoumán metodou Infoliga, pomocí které Otevřená společnost o.p.s. zkoumá obsah webu orgánů územní samosprávy. Část měření je zaměřena na zveřejňování dokumentů o jednání orgánů, struktuře úřadu, významných dokumentech atd.

Dále audit zkoumal vyřizování žádostí o informace.

Informační obsah webových stránek byl dále prozkoumán z hlediska zveřejňování povinných informací. Pro audit jsme použili měření, které Otevřená společnost o.p.s. používá pro hodnocení povinných informací na webech měst a obcí v rámci soutěže Zlatý Erb.

2. Otevřenost rozhodování

Informační obsah webových stránek byl prozkoumán metodou Infoliga, pomocí které Otevřená společnost o.p.s. zkoumá obsah webu orgánů územní samosprávy. Část měření je zaměřena na zveřejňování informací o průběhu rozhodování, avizování chystaných rozhodnutí, záznamů rozhodovacích procesů (hlasování atd.).

3. Účast veřejnosti na rozhodování

Informační obsah webových stránek byl prozkoumán metodou Infoliga, pomocí které Otevřená společnost o.p.s. zkoumá obsah webu orgánů územní samosprávy. Část měření je zaměřena na zveřejňování zásadních rozhodnutí (územní/stavební řízení), předběžné oznamování rozhodnutí (zásadních i běžných formou infokanálu), možnost veřejnosti tato rozhodnutí připomínkovat, zveřejňování kontaktní osoby pro určité rozhodnutí.

4. Svobodné šíření informací

Audit prozkoumal periodikum U nás v kraji metodou RLBC (Otevřená společnost, o.p.s. Oživení, o.s. 2006), která zjišťuje pluralitu názorů v periodiku a další rysy periodik.

Auditován byl i obsah webových stránek z hlediska vyváženosti a objektivity poskytovaných informací.

Zdroje informací:

1. právní předpisy (Ústava, Listina, zákon o svobodném přístupu k informacím, zákon o krajích ad.)
2. webové stránky (<http://www.kr-kralovehradecky.cz>)
3. vlastní databáze: databáze Infoliga (obsah webů – 171 municipalit), databáze RLBC (periodika obcí – 102 případů), databáze Zlatý Erb (povinné informace na webech – 168 případů)
4. databáze vlastní poradenské činnosti
5. poskytnuté podklady (přehled odmítnutých žádostí o informace za r. 2008, smlouva o dodávání periodika, informace o periodiku, konkrétní vydání periodika)

Mimo tento konkrétní audit zůstaly následující oblasti a prvky otevřenosti:

- osobní postoje pracovníků a funkcionářů k otevřenosti veřejné správy
- interní předpisy (např. instrukce ředitelky úřadu k vyřizování žádostí o informace, na webu nebyly nalezeny)
- regulace práva zaměstnanců úřadu a řízených organizací šířit informace (whistleblowing)
- styk s médii
- PR úřadu

4 AUDIT JEDNOTLIVÝCH OBLASTÍ – PODROBNÁ ZJIŠTĚNÍ A NAVRŽENÁ OPATŘENÍ

4.1 Vztah k poskytování informací a otevřenosti obecně

- V předchozím volebním období jsme zaznamenali několik kauz, kdy KHK nepostupoval správně při vyřízení žádostí o informace. Šlo například o žádosti, týkající se leasingové smlouvy s firmou Immorent ČR s.r.o., o korespondenci KHK s touto firmou, o informace o údržbě silnic. Z chybného vyřízení žádostí byla patrná obstrukce, snaha vyhnout se povinnosti poskytnout požadované informace, anebo podcenění vyřízení žádosti o informace jako standardního správního procesu s potřebnými náležitostmi. Frekvenci chybných případů však bez znalosti celkového objemu vyřizovaných záležitostí nemůžeme posoudit.
- Například v kauze žádosti o poskytnutí korespondence s firmou Immorent ČR s.r.o. zneužil KHK (vyřizoval ing. Tomáš Slavík, vedoucí odboru kancelář hejtmana, viz <http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/krajsky-urad/povinne-informace/svobodny-pristup-informace/vymena-informaci-kralovehradeckeho-kraje-se-spolecnosti-immorent-cr-s-r-o---10434/>) drobnou formulační nepřesnost v žádosti k tomu, aby požadované informace neposkytl (záměna místa kde úřad vykonává své činnosti s oficiálním sídlem na jiné adrese).
- V jiném případě KHK odmítl poskytnout závěrečné zprávy z provedených průzkumů veřejného mínění na téma „spokojenost klientů (občanů) s prací úřadu“.
- Vyřizování žádostí, jak v konci předchozího volebního období, tak v současném volebním období, jak je zobrazeno **v rubrice Poskytování informací** - Odpovědi na dotazy dle zákona o svobodném přístupu k informacím (zák. č. 106/1999 Sb.), je **převážně v souladu s právními předpisy** (ze zveřejněných rozhodnutí však často nelze dovodit úplnou správnost postupu, protože v některých případech nejsou zveřejněny vlastní žádosti o informace a v mnoha případech nejsou zveřejněny poskytnuté informace, ale jen rozhodnutí či sdělení, které je doprovázelo). V menší části (cca 1/7) jsou žádosti o informace vyřízeny chybně. V části případů jde o neoprávněné odepření osobních údajů, tedy o přepjatou obavu z překročení ochrany osobních údajů. Dále jde o pochybení, která vzhledem k povaze vyřizovaných žádostí jsou spíše nevýznamné a v daném případě příliš neovlivnila právo žadatele na informace.
- Např. 28.3.08 byly odepřeny informace o výši odměn členů komisí, kteří nejsou členy zastupitelstva, s odkazem na ochranu osobních údajů. Přitom poskytnout tyto údaje lze s ohledem na § 8b InfZ (příjemci veřejných prostředků). Dále byly jako chybně vyřízené vyhodnoceny 4 žádosti

z r. 2009 (4.11.2009 - Benefit7+, 17.09.2009 - Hodnotící tabulky, 17. 9. 2009 – obrazy, 29.7.2009 - náklady opravy mostu)⁵.

- Postupně lze též sledovat zvýšení kvality vydávaných aktů při vyřizování žádostí.
- Patrný je též nárůst určité preciznosti při vyřizování žádostí.
- Významný a zřetelný je posun při vydávání periodika, kde se nyní častěji a vyváženěji objevují alternativní názory, a realita není vykreslována jako samozřejmé a bezkonfliktní zavádění jediné správných opatření.
- Zřetelný je však rozdíl přístupu k vyřizování žádostí podle jednotlivých odborů. V některých (např. doprava a silničního hospodářství) lze sledovat neznalost a snahu odmítnout žádosti, které jsou nepohodlné (např. <http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/krajsky-urad/povinne-informace/svobodny-pristup-informace/zajisteni-zakladni-dopravni-obsluznosti-po-uzemi-kralovehradeckeho-kraje--poukazane-fin--prostredky-dopravcum-20998/>).

ZÁVĚR:

Podle dostupných podkladů je celkový vztah k poskytování informací spíše dobrý. V čase se spíše zlepšuje. Existují však odchylky, dané citlivostí některých požadovaných informací, věcnou náplní jednotlivých odborů, a osobním postojem a odbornou znalostí procesu poskytování informací jednotlivých odpovědných pracovníků.



DOPORUČENÍ:

Jednoznačně lze doporučit podporu tendencí k otevřenosti mezi některými představiteli a členy zastupitelstva. Takový postup se dlouhodobě vyplácí a přináší jeho nositelům zpětnou vazbu, vyšší sebevědomí, uznání od veřejnosti a někdy i respekt soupeřů.

4.2 Povinné informace - úplnost uvedení informací

Na webu byly při posouzení podle metodiky pro Zlatý Erb zjištěny tyto nedostatky:

- nejsou zveřejňovány poskytnuté informace. V mnoha případech je zveřejněno jen sdělení anebo rozhodnutí, ale nejsou zveřejněny vlastní poskytnuté informace (např. "Informace o projektu "Dodávka a implementace ekonomického a agendového systému pro KÚ Královéhradeckého kraje" 27. 11. 2009 IZ-15/VZ/2009 21. 12. 2009, "Informace o osobách, kterým byl poskytnut finanční dar v souvislosti se zdravotní péčí v Oblastní nemocnici Rychnov nad Kněžnou" 110694/2009 11.11. 2009). § 5 odst. 3 InfZ přitom ukládá: „Do 15 dnů od poskytnutí

⁵ podrobnosti o vyhodnocení těchto žádostí jsou v příloze Auditů.

informací na žádost povinný subjekt tyto informace zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup.“ Je tedy zjevné, že povinností je zveřejnit úplné informace, které byly poskytnuty.

- Nejdůležitější používané předpisy jsou uvedeny bez hypertextového odkazu. Není uvedeno, kde jsou k nahlédnutí. Zveřejnění je pro uživatele nevstřícné.
- Vydané právní předpisy jsou zveřejněny pouze formou odkazu na Věstník. Ve Věstníku však nejsou zveřejněny ve všech existujících formátech, (tedy v rozporu s ust. § 4 odst. 2 InfZ). Navíc Věstník obsahuje velké množství jiných informací a nenabízí možnost filtrace hledaného typu dokumentů. Nejde tedy o zveřejnění požadovaného okruhu informací. Takovéto zveřejnění je pro uživatele, kteří jsou adresáty těchto předpisů a musejí je dodržovat a pracovat s nimi, mimořádně nevstřícné.
- Výroční zpráva za r. 2007 (stejně tak 2006) nesplňuje požadavek zákona - zveřejnění „podstatných částí každého rozsudku soudu ve věci přezkoumání zákonnosti rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace“ (§ 18 odst. 1 písm. c InfZ). Zveřejněny jsou jen výrokové části rozsudků, avšak za podstatnou část je nutno považovat tu pasáž Odůvodnění rozsudku, která vyjasňuje jádro sporu, tedy právní hodnocení toho, v čem bylo rozhodnutí napadeno žalobou. Jiný výklad by byl zjevně formalistický, protože pouhá výroková část rozsudku je jen bezobsažná, formálně zveřejněná informace. Účelem povinně zveřejňovaných informací je poskytnout veřejnosti lepší orientaci v činnosti povinného subjektu, včetně toho, jak měla být jeho rozhodnutí učiněna v souladu s právem. S vědomím, že uvedené utajené rozsudky usvědčují ředitelku krajského úřadu (odpovědnou za vydání chybného rozhodnutí) ze špatného výkonu povinností, je nutno protiprávní nezveřejnění těchto povinných informací považovat za obcházení či porušení zákona vysoce poškozující transparentnost úřadu. Výroční zpráva za r. 2006 a 2007 neobsahuje ani údaj o nákladech, které vydal KHK na své zaměstnance v souvislosti s vedením soudních sporů⁶, čímž se myslí např. počet pracovních hodin a odpovídající mzda, náklady na služební cesty ad.
- Oznámení o konání 11. zasedání zastupitelstva KHK 28.1.2010 (<http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/krajsky-urad/uredni-deska/ostatni/11-ZK-28-01-2010-oznameni.pdf>) je zveřejněno v obrazovém formátu pdf. Dále některé odpovědi na žádosti o informace, (např. <http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/krajsky-urad/povinne-informace/svobodny-pristup-informace/poskytnuti-info-IZ-10-ke-zverejneni.pdf>) jsou zveřejněny v obrazovém formátu pdf. Vyhlášky a nařízení nejsou zveřejněny v textově použitelném formátu, ale ve formátu

⁶ VZ v souvislosti se dvěma soudními spory v r. 2007 uvádí: „Královéhradeckému kraji v souvislosti se soudními řízeními o právech a povinnostech podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, nevznikly žádné náklady na své vlastní zaměstnance, ani nevznikly žádné náklady na právní zastoupení. Zpracování předmětné agendy bylo zabezpečeno příslušnými zaměstnanci Královéhradeckého kraje, a to se zvýšeným pracovním úsilím v rámci stanovené pracovní doby bez negativního vlivu na výkon ostatní agendy těchto zaměstnanců.“ Avšak příslušné ustanovení InfZ požaduje uvést „přehled všech výdajů, které povinný subjekt vynaložil v souvislosti se soudními řízeními o právech a povinnostech podle tohoto zákona, a to **včetně nákladů na své vlastní zaměstnance** a nákladů na právní zastoupení“.

pdf se znakovou sadou, která se při použití textu zobrazuje s velkými chybami. Všechny tyto formy zveřejnění jsou v rozporu s ust. § 4 odst. 2 InfZ. Účelem zveřejnění je umožnit veřejnosti, aby s těmito dokumenty pracovala.

Aktualizace

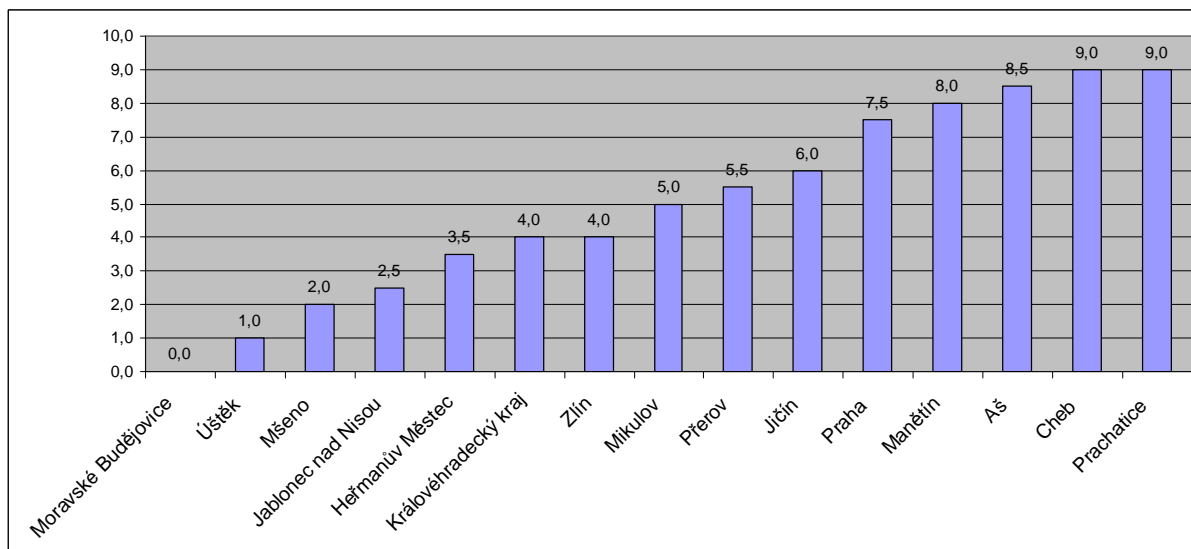
Stránky jsou aktuální, je patrné, že jsou okamžitě a pravidelně aktualizovány. Včas je zveřejněn rozpočet r. 2010. Oznámení o konání 11. zasedání zastupitelstva KHK 28.1.2010 bylo zveřejněno 15.1.2010, tedy 13 dní předem, když zákon ukládá zveřejnění alespoň 7 dní předem. Rubrika Aktuality obsahuje novinky prakticky každý den (to však samo o sobě nespadá do informační otevřenosti ani povinných informací).

Přehlednost zveřejnění

Stránka, zobrazující přehled povinně zveřejněných informací (<http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/krajsky-urad/povinne-informace/povinne-zverejnovane-informace-25723/>), včetně podstránky „Ostatní povinné informace“ je přehledná.

Srovnání s jinými povinnými subjekty

Podle hodnocení metodikou pro soutěž Zlatý Erb by se KHK umístil mezi 14 finalisty ročníku 2009 z hlediska povinných informací na 6-7 místě (zobrazen počet trestných bodů za chybně zveřejněné povinné informace):



ZÁVĚR:

Vzhledem ke kvalitě výkonu správy, která se od kraje očekává, je úroveň zveřejnění povinných informací špatná. Chyby sice nejsou fatální a rozsáhlé, u menších měst a obcí by bylo vhodné je tolerovat. Jde však o povinnosti uložené zákonem, kraj by je měl plnit zcela bezchybně.



DOPORUČENÍ:

1. Používané předpisy uvádět s hypertextovými odkazy.
2. Vydané právní předpisy zveřejnit v přehledné, vyhledatelné a textově snadno použitelné formě.
3. Zveřejňovat poskytnuté informace (nikoli jen rozhodnutí či sdělení) včetně textu žádostí.
4. Ve výroční zprávě u rozsudků zveřejnit jádro rozhodnutí z odůvodnění.
5. Dodržovat povinnost zveřejňovat všechny dokumenty v textově použitelném formátu a též ve všech formátech, v nichž byly vytvořeny.

4.3 Dobrovolně zveřejněné informace

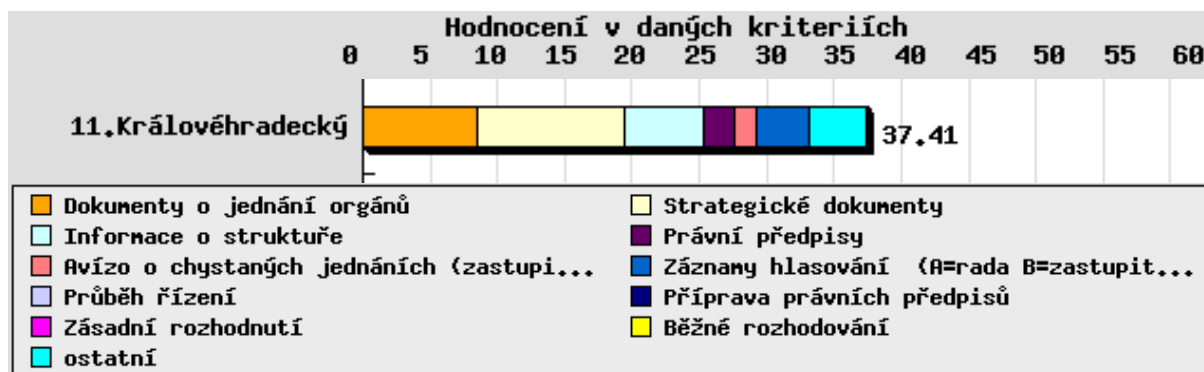
4.3.1 Struktura zveřejněných informací:

KHK zveřejňuje zejména výsledné informace o rozhodování.

Méně se věnuje zveřejňování informací o procesu rozhodování, zápisů, podkladů pro rozhodování a důvodových zpráv. Nedostatečně avizuje připravovaná rozhodnutí. Neinformuje veřejnost přehledným způsobem o významných plánovaných stavbách (bylo by snad jen možné vyhledávat některé takové informace v Aktualitách).

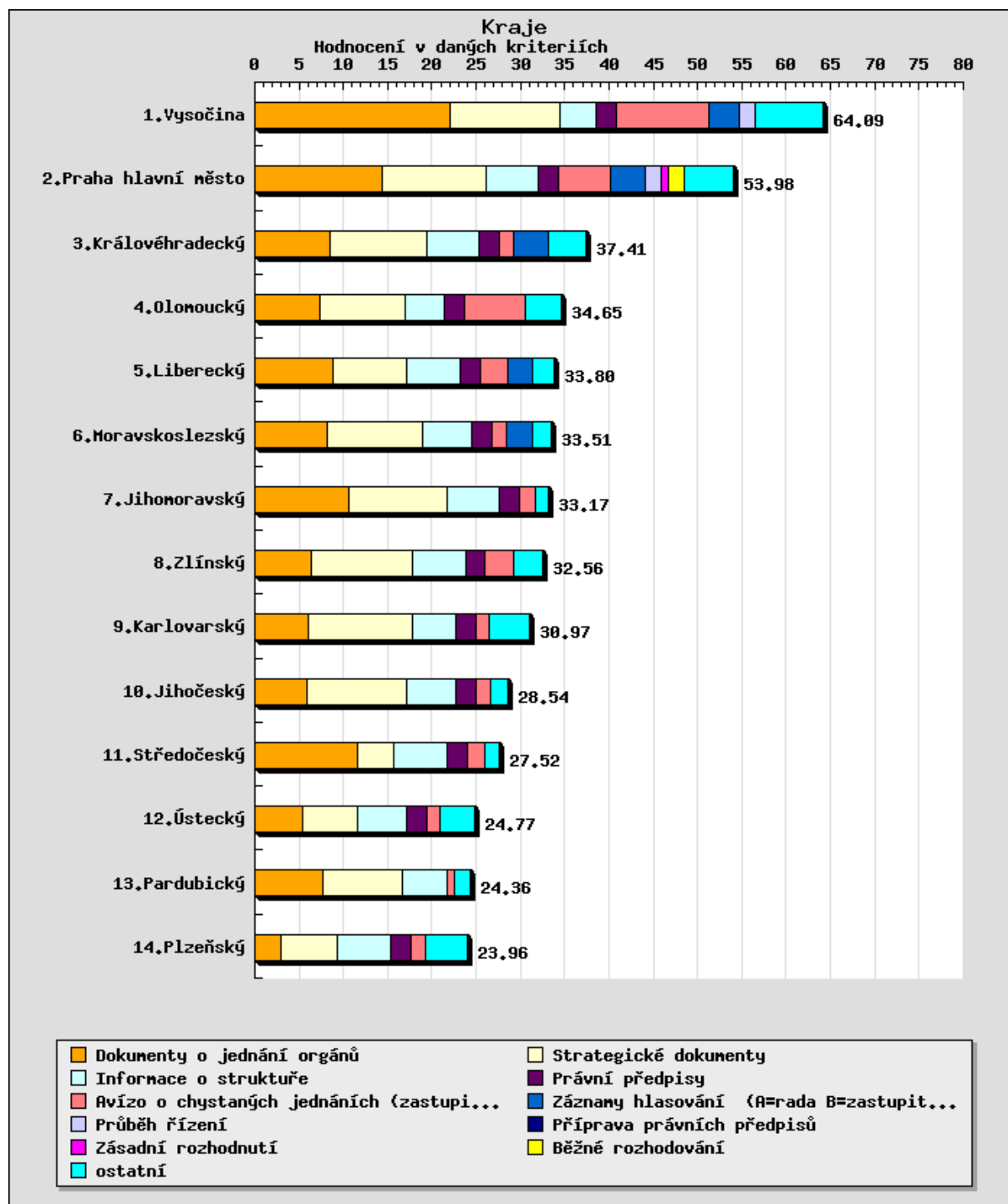
Neposkytuje veřejnosti infokanál, v němž by bylo možné dozvědět se všechny nové informace, týkající se rozhodování. Neposkytuje občanům možnost vyjadřovat se k připravovaným rozhodnutím ani zpětnou vazbu reakcí na jejich podněty (např. rubrika „dotazy“).

KHK u veřejných zakázek nezveřejňuje výsledky řízení, zejména nabídnuté ceny, srovnání uchazečů, výslednou cenu a hodnocení zakázky. Zveřejnění tedy z hlediska otevřenosti nemá protikorupční hodnotu.

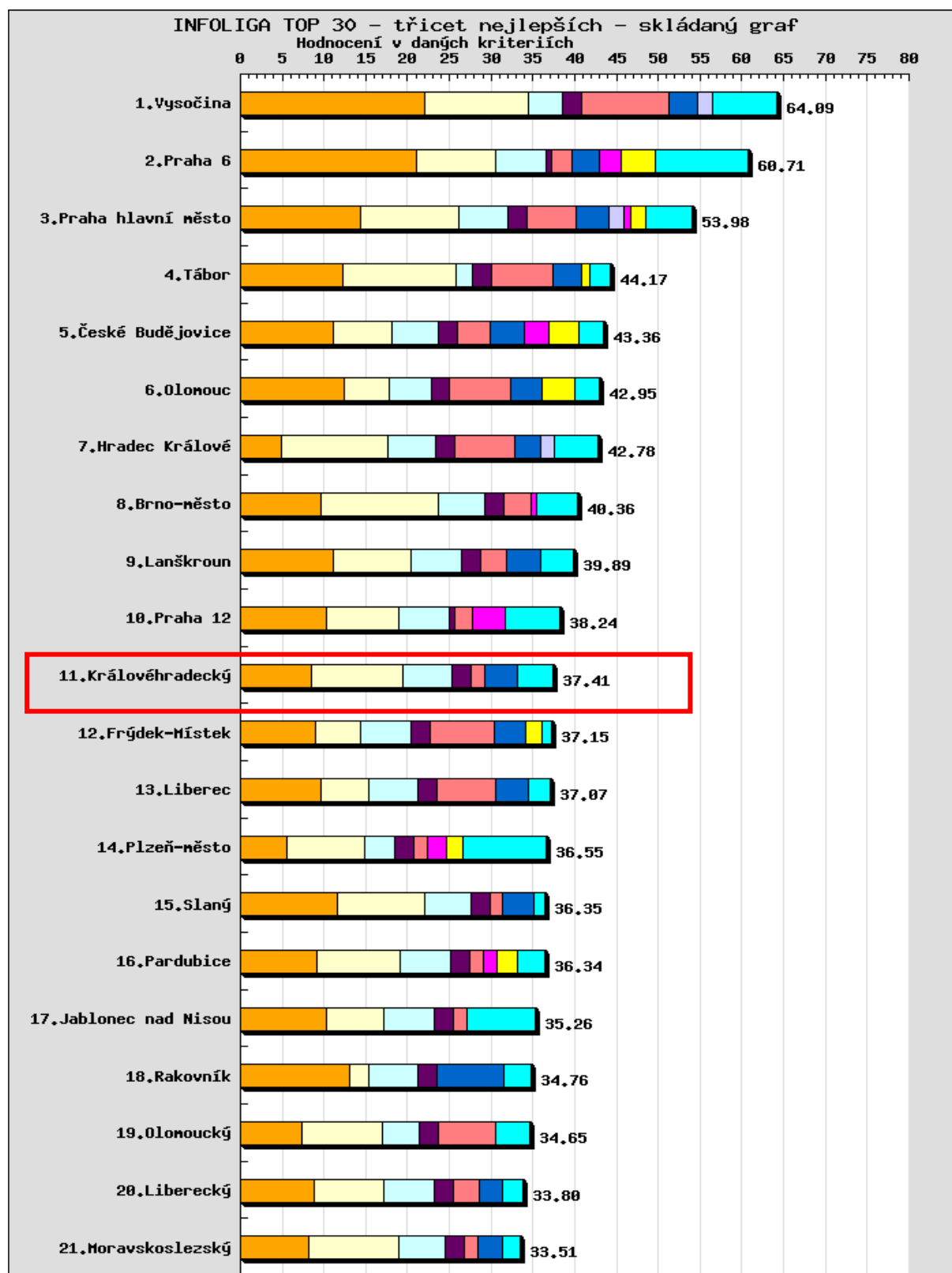













Srovnání s jinými povinnými subjekty (podle hodnocení v soutěži Infoliga)

Mezi kraji je KHK na pěkném třetím místě:



Při srovnání včetně měst je však až na 11 místě:



 Dokumenty o jednání orgánů	 Strategické dokumenty
 Informace o struktuře	 Právní předpisy
 Avízo o chystaných jednáních (zastupi...	 Záznamy hlasování (A=rada B=zastupit...
 Průběh řízení	 Příprava právních předpisů
 Zásadní rozhodnutí	 Běžné rozhodování
 ostatní	

4.3.2 Kvalita informací

Rozhodnutí rady a zastupitelstva neposkytují důvodové zprávy, přílohy a podklady. Jsou tedy málo informačně obsažné.

Dostupná archivace těchto dokumentů je 9 let (108 měsíců).

Rozhodnutí poradních orgánů (výbory, komise) jsou k dispozici jen u výborů, a oproti rozhodnutím rady a zastupitelstva jsou dostupné jen za posledních 18 měsíců.

Rozpočet poskytuje jen částečnou informaci o detailním členění. Členění výdajů na konkrétní účely – např. jednotlivé investiční akce, grantové podpory atd. je málo laicky (uživatelsky) srozumitelné. Poskytuje však detailní údaje o dotacích příspěvkovým organizacím a akciovým společnostem.

Nejsou zveřejňovány audiovizuální záznamy jednání zastupitelstva. Dříve na webu KHK byly, pod vlivem nesprávného právního posouzení avšak byly staženy. Podrobnosti k tomuto problému jsou v příloze č. 2.

4.3.3 Aktualizace

Informace jsou rychle aktualizovány (viz též pasáž o povinných informacích). Např. 18.1.2010 je zveřejněna sestava usnesení Rady kraje z 6.1.2010.

Začátkem ledna 2010 je zveřejněn plán jednání zastupitelstva a rady na rok 2010. Rubrika Aktuality obsahuje novinky prakticky každý den.

4.3.4 Přehlednost zpracování

Poskytované nepovinné informace jsou zveřejňovány přehledně, technicky vstřícnou formou (vyjma některých případů, kdy jsou zveřejňovány textové informace v textově nepoužitelném formátu).

Tři portály (Kraj, Krajský úřad, Rozvoj kraje) spolu s rozbalovacím menu umožňují poměrně rychlou orientaci a vyhledání informací.

4.3.5 Účast veřejnosti

KHK na webu neposkytuje žádný kontaktní kanál, příjem podnětů, možnost občanů klást dotazy anebo vést nemoderovanou diskusi k problémům kraje.

4.3.6 Zvláštní zveřejněné informace

Zajímavé je zveřejnění rozhodnutí o odmítnutí či odložení žádosti, které KHK zveřejňuje zčásti namísto vlastního zveřejnění poskytnuté informace. Tento prvek zvyšuje transparentnost rozhodování v agendě přístup k informacím a lze ho hodnotit kladně (ovšem je doprovázen chybou – v rozporu se zákonnou povinností často nejsou zveřejněny vlastní poskytnuté informace – o tom v pasáži [Povinné informace - úplnost uvedení informací](#)).

Kraj se zaměřuje na transparentnost dotací. Zveřejňuje Přehled dotací od roku 2002, kde jsou postupně zveřejněny všechny dotace z dotačních řízení Královéhradeckého kraje v oblastech Cestovní ruch; kultura a památková péče; mezinárodní spolupráce; obce a mikroregiony; sociální oblast; školství; volnočasové aktivity; životní prostředí a zemědělství.

Zajímavé je poskytování „Zprávy z Bruselu“ – informací z Evropské kanceláře kraje v Bruselu.

Dobře jsou obsazeny Koncepční dokumenty, kde lze najít postupné dokumenty Strategie rozvoje kraje 2006 – 2015, Dotační strategii kraje, Návrhy koncepcí a studie a další podklady. Tyto a další nepovinně zveřejňované informace však působí poněkud chaotickým dojmem.

ZÁVĚR:

Při dobrovolném zveřejňování informací na svém webu se KHK řadí k lepšímu průměru.



DOPORUČENÍ:

1. V oblasti nepovinně zveřejněných informací stanovit publikační schémata, která uživateli pomohou snadno rozlišit, jak se ho mohou dokumenty a informace týkat, k jakému rozhodování slouží a které dokumenty jsou závazné a které pouze analytické (např. oblast zpráv, názorů a rozborů, oblast závazných dokumentů).
2. Zveřejňovat zápisy orgánů KHK, jmenovité záznamy hlasování, podkladové materiály, důvodové zprávy k přijatým rozhodnutím, audiovizuální záznamy jednání zastupitelstva.
3. Zřídit infokanál pro pravidelné zasílání určitých okruhů informací zájemcům. zřídit rubriku „dotazy“, v níž na dotazy veřejnosti odpovídají funkcionáři či pracovníci KHK.
4. Zřídit rubriku „diskuse“.

4.4 Vyřizování žádostí o informace

4.4.1 Stav

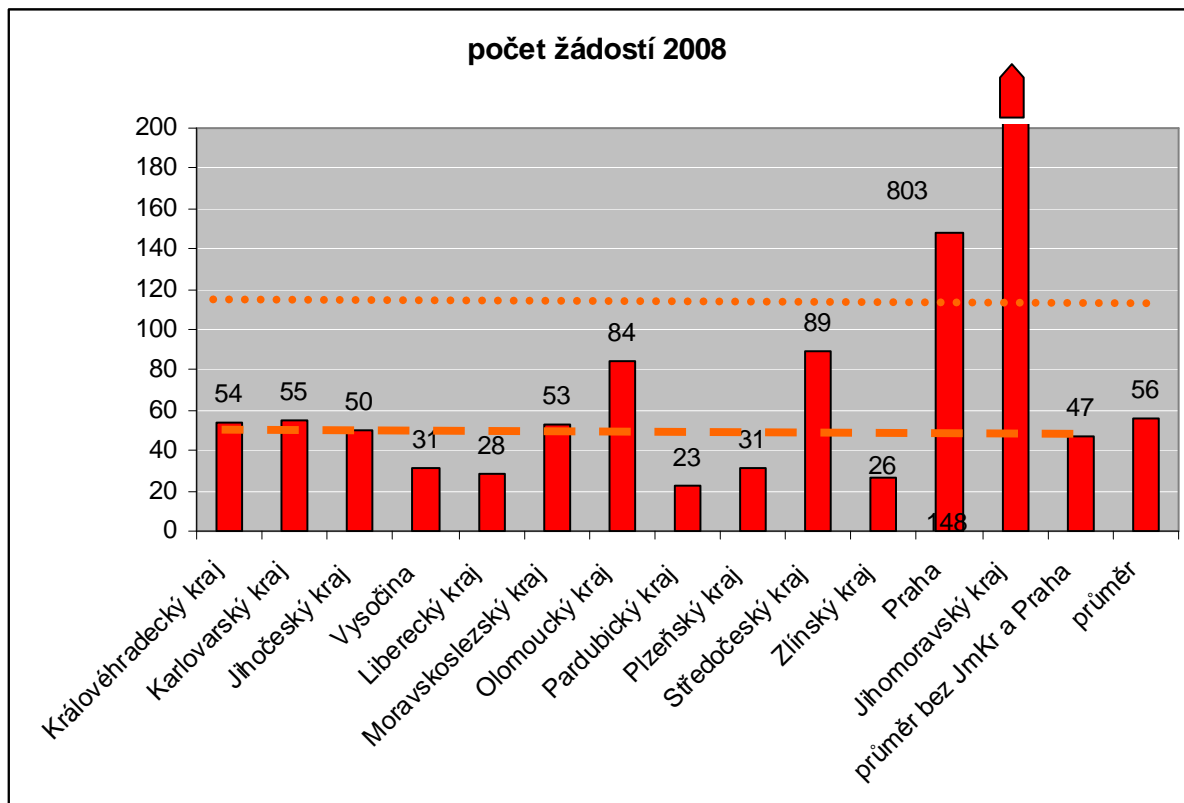
Počet podávaných žádostí se po postupném nárůstu stabilizoval v řádu 50 případů ročně. Odchylky (pokles v letech 2006-2007) lze přičíst náhodným jevům.

Jak ukazuje předběžný počet žádostí za r. 2009 (59 případů), veřejnost si zvykla používat tento nástroj své účasti na správě veřejných věcí.

Počet podaných odvolání je minimální. Prohrané soudní spory pravděpodobně přispěly k vyšší zodpovědnosti při vyřízení žádostí, jakož i k vědomí veřejnosti o možnosti získat informace.

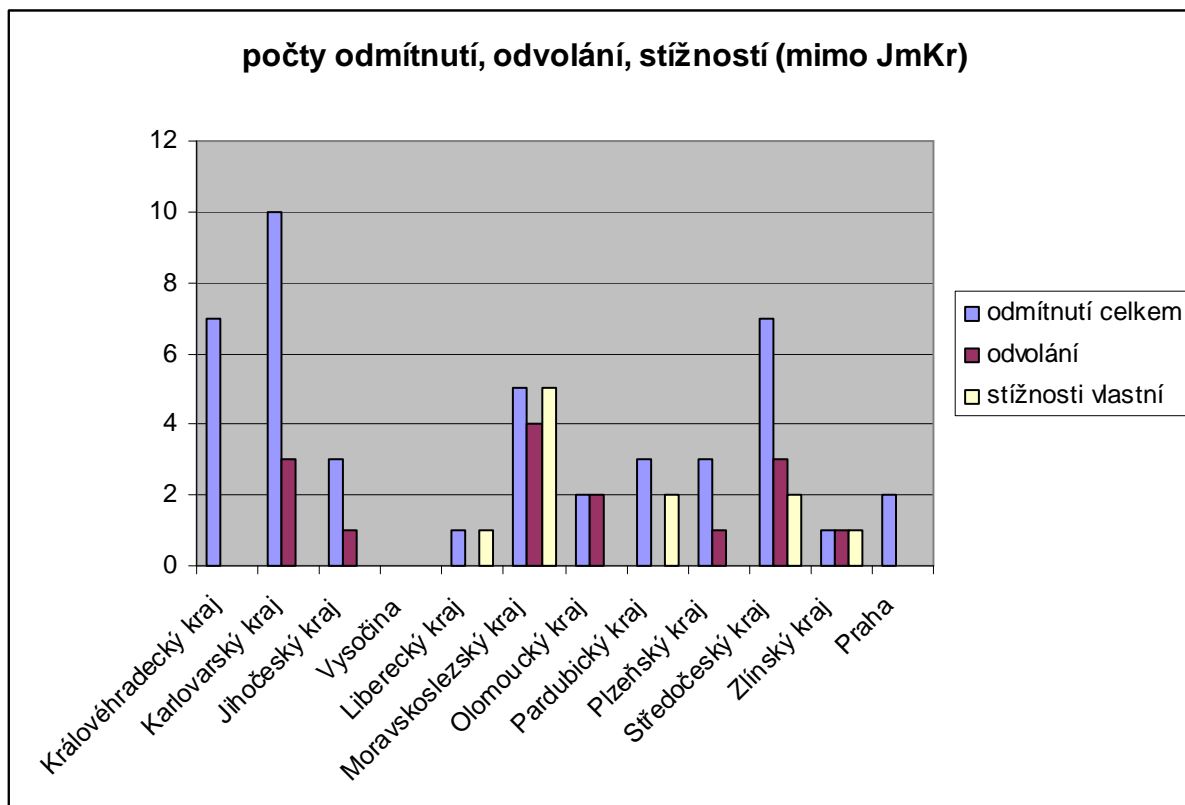
Počet odmítnutých žádostí, s ohledem na to, že větší část tvoří částečné odmítnutí, týkající se jen osobních údajů, je přiměřené.

Srovnání s jinými kraji



Počet žádostí je ve srovnání s jinými kraji průměrný.

Pokud odečteme Jihomoravský kraj, kde v souvislosti se stavbou rychlostní silnice R43 existuje rozsáhlá agenda žádostí, a Prahu, odpovídá počet žádostí počtu obyvatel.



Počet odmítnutí, odvolání a stížností je běžný.

4.4.2 Rozbor konkrétních odmítnutých žádostí o informace

Ze souboru 8 zaslaných odmítnutí žádostí z r. 2008 a 25 odmítnutí (za druhé pololetí 2009), zveřejněných na webu, lze jako chybně vyřízené posoudit 5 rozhodnutí.

Hlavní nedostatky:

Ochrana osobních údajů

Při ochraně osobních údajů jako důvodu odmítnutí (části) žádosti se opomíjí § 8b InfZ (příjemci veřejných prostředků). Chybné je též podřazení informace o odměnách členů komisí pod § 11 Občanského zákoníku, neboť nejde o projevy osobní povahy ani o soukromí.

Chybně byly odepřeny „osobní údaje identifikující osobu konkrétního hodnotitele, tj. jméno, příjmení, vysokoškolský titul“, ačkoliv hodnotitel je osobou vystupující v úředním postavení a dle § 5/2/f ZOOÚ se jeho údaje nechrání

Vytváření nových informací

Neudržitelné je též označit za vytváření nových informací požadavek na IČO smluvních partnerů kraje. V takových případech je třeba zvážit, zda lze centrální evidenci smluv žadateli nabídnout v celku, například k získání požadovaných informací vlastním nahlédnutím do této evidence. Je též s podivem, že by evidence smluv nebyla v takové formě, aby neumožnila snadný export těchto

základních identifikátorů. Zpochybňuje se tak schopnost kraje kontrolovat své hospodaření /např. snadno zjistit celkové plnění vůči jednotlivým dodavatelům).

Posouzení, co je právní povinností žadatele o dotaci

Chybně bylo vyloženo ust. § 11/2/a InfZ, protože předložit vyplněný dotazník představuje právní podmínku žadatele o dotaci.

Odůvodnění odložení žádosti

Ve dvou případech byla porušena povinnost odůvodnit postup při odložení žádosti proto, že žádané informace se nevztahují k působnosti povinného subjektu. Nepostačuje pouhé konstatování, že se informace k působnosti nevztahují, je třeba alespoň stručně uvést, že vzhledem ke své působnosti KHK těmito informacemi nedisponuje, nikdy je nezískal a není povinen je mít. Informační povinnost se totiž vztahuje i na ty informace, které povinný subjekt získal i mimo výkon své věcné kompetence a právní povinnosti.

Podrobné vyhodnocení je v příloze č. 1.

ZÁVĚR:

Naprostá většina žádostí byla vyřízena správně. Přesto některé chyby, ve vztahu ke kvalitě správy, která se očekává od kraje, hodnocení snižují.

DOPORUČENÍ

1. Při ochraně osobních údajů vycházet z celé právní úpravy, vyjádřené nejen v zákoně o ochraně osobních údajů, ale také v zákoně o svobodném přístupu k informacím. Zejména neopomínat § 5/2/f ZOOÚ a § 8b InfZ.
2. Při vyřízení složitějších žádostí, směřujících k rozsáhlým objemům informací, jejich vyhledávání atd., využít všechna ustanovení InfZ, která mají usnadnit takové poskytnutí, řádně odůvodňovat i odložení žádosti v případě, že se nevztahuje k působnosti kraje.

4.5 Informace poskytované ve vlastních sdělovacích prostředcích (vyváženost, objektivita)

4.5.1 Periodikum

Analyzována byla vydání periodika U nás v kraji (UNK) 2008-2, 2008-3, č. 2009-1, č. 2009-2, č. 2009-3, č. 2009-4.

Byla porovnána jak s databází 101 periodik měst, obcí a krajů, tak též v rámci periodika po změně vedení kraje v r. 2008.

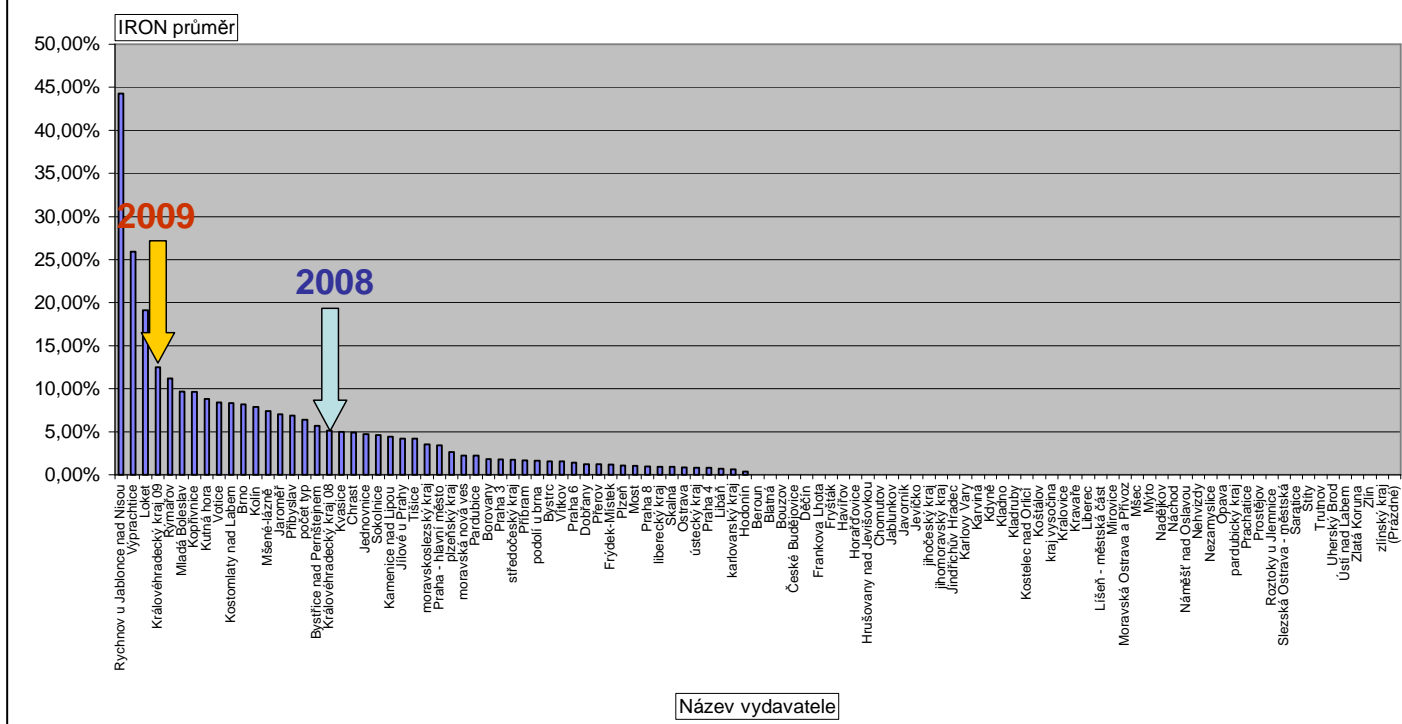
Celkově se UNK z hlediska vyváženosti a objektivnosti názorů (index různosti názorů IRON) zařadilo mezi nejlepší periodika územních samospráv v ČR.

IRON představuje poměr, v jakém se v rámci tiskové plochy, věnované politickým tématům (názorová sdělení k činnosti kraje) objeví takové názory, které jsou odlišné od názorů vedení kraje, jsou alternativní, zejména opoziční. Optimální IRON by se v zásadě v delším časovém úseku blížil k poměru koalice a opozice v zastupitelstvu, ovšem reálně je vyhovující stav, kdy IRON osciluje mezi 15 % a poměrem koalice – opozice. Takového stavu však municipality v ČR ve svých periodikách dosahují jen zřídka, stále převládá dojem, že periodikum je nástrojem jednostranného informování o postojích vedení, případně též „firemní“ PR nástroj.

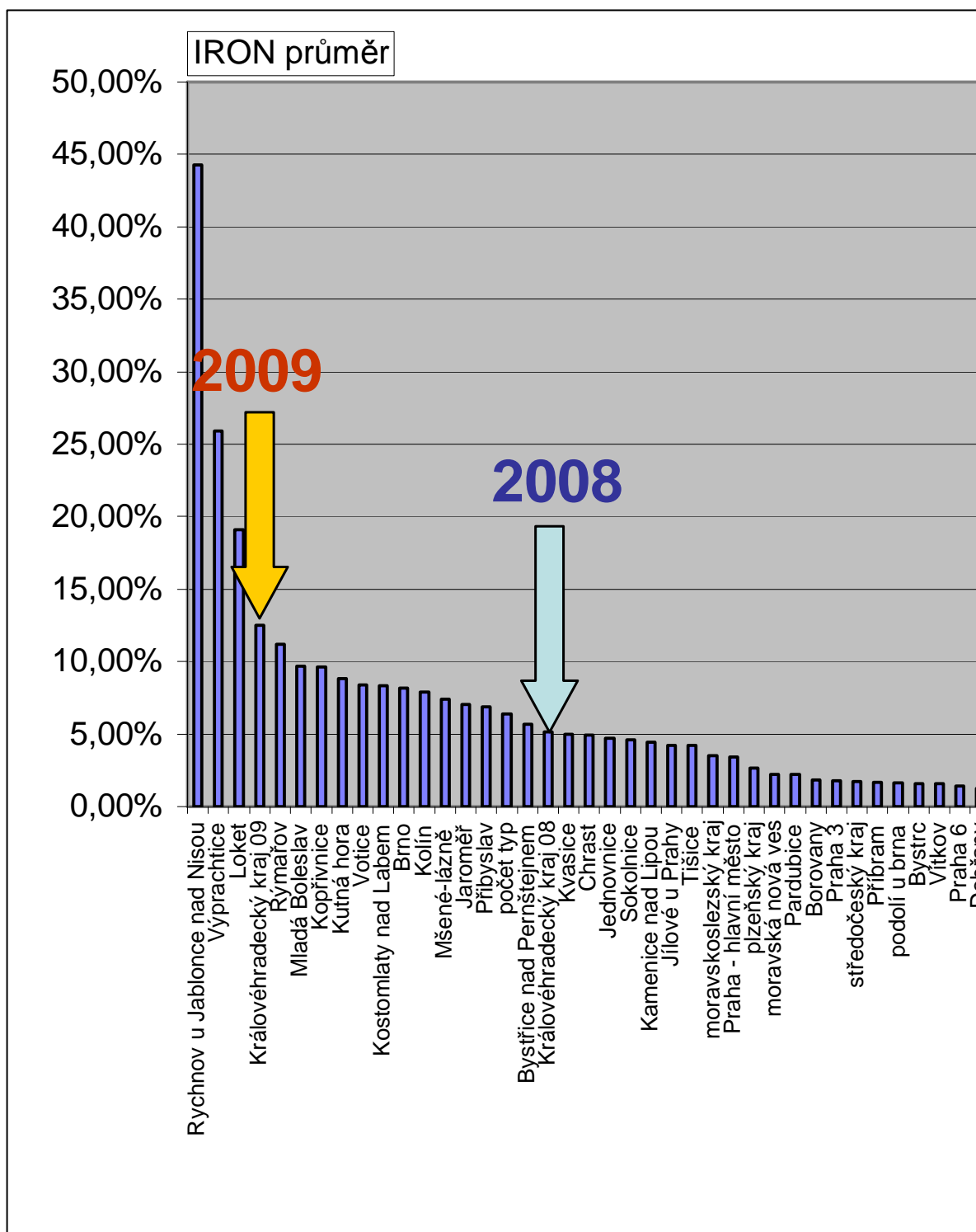
U nás v kraji - Index různosti názorů (IRON)

porovnání ve 102 zkoumaných periodikách (2006-2010)

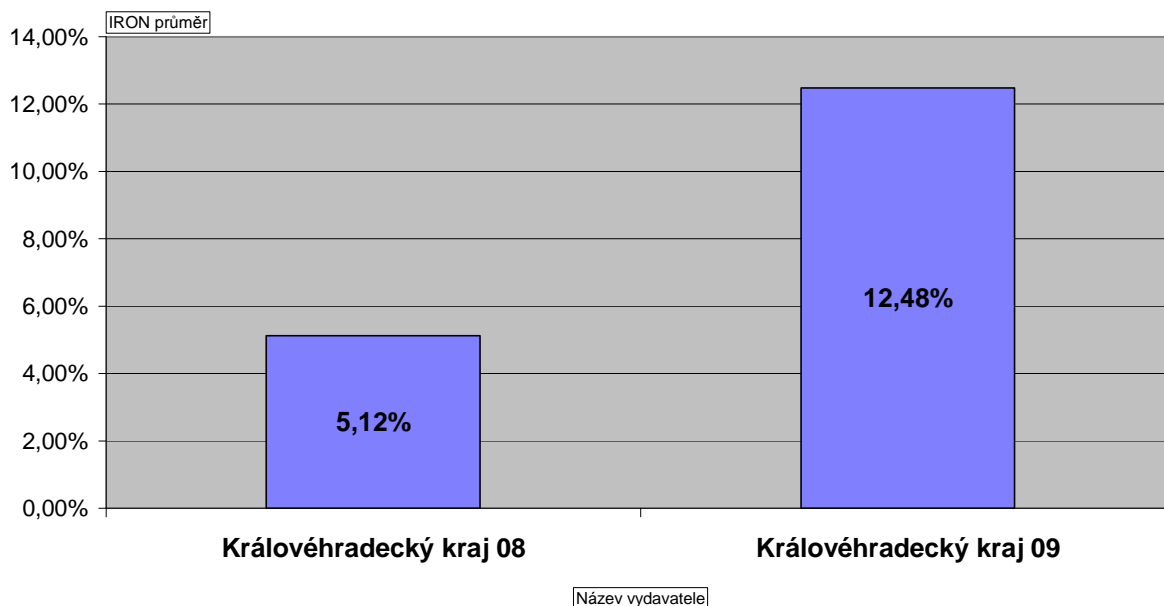
Změna IRON 2008 2009



Detailní zobrazení:

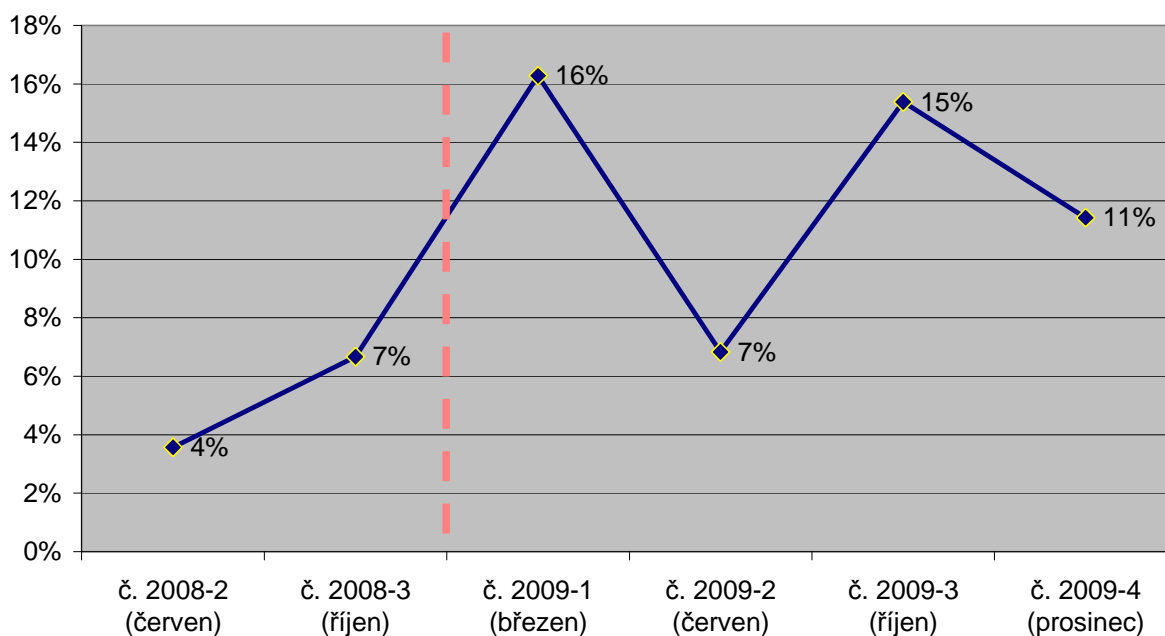


Změna IRON 2008 - 2009



Důvodem změny je zařazení pravidelných „okének“ opozičních zastupitelů, kteří prezentují své názory na politiku vedení kraje de facto bez jakéhokoliv obsahového omezení.

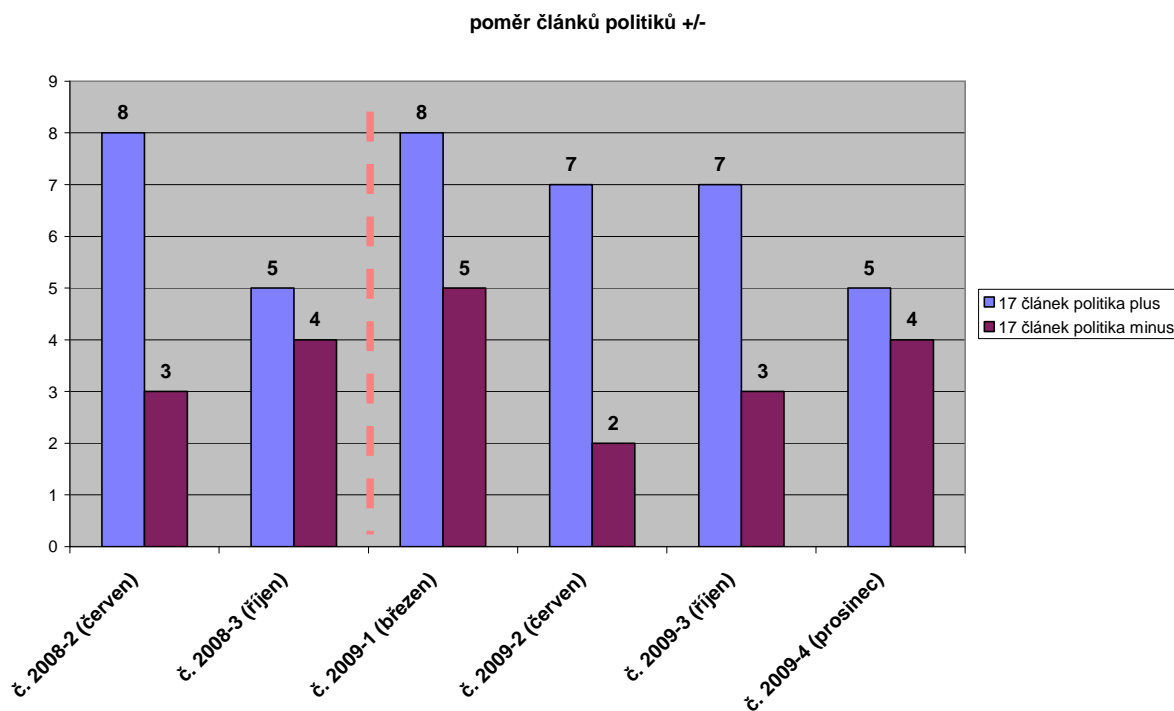
IRON



I za předchozího vedení kraje (ke konci volebního období) byl podobným způsobem poskytován prostor pro opoziční názory (i tehdy tak patřilo UNK spíše k dobrým periodikům mezi ostatními v ČR, pravděpodobně po kritice redakční politiky od opozičního zastupitele, který je dnes naopak radním). Nyní se však

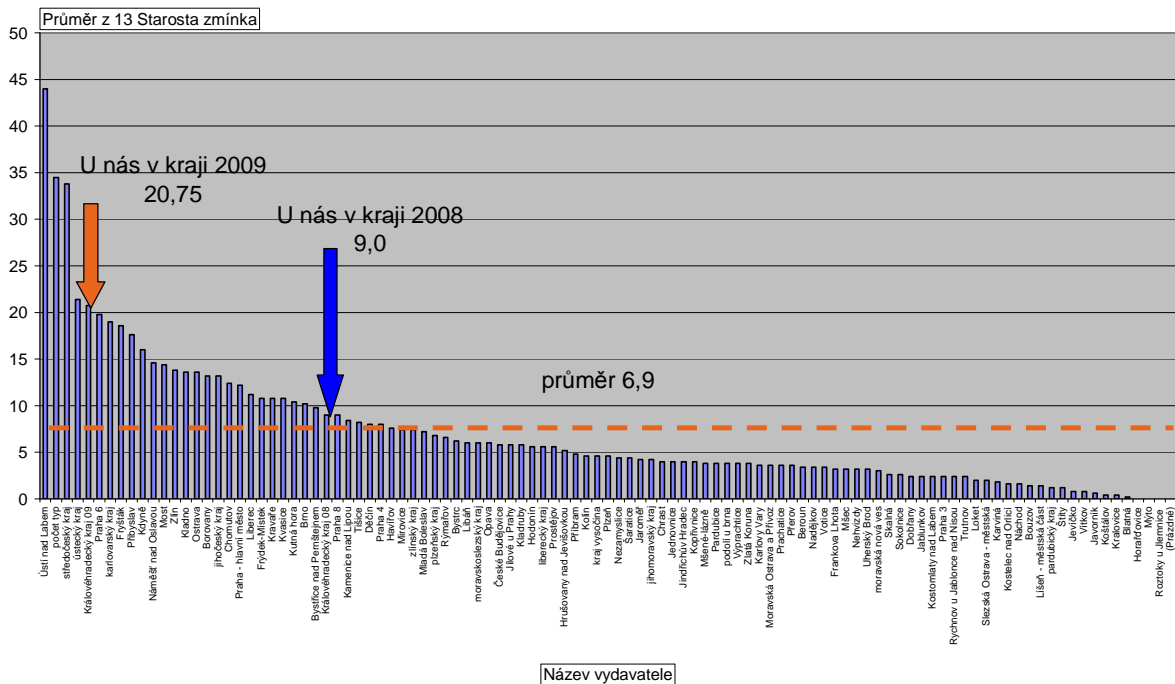
rozšířila plocha pro tato sdělení, mírně stoupl i počet alternativních článků. Zatím však jde jen o tendenci, nikoli dlouhodobě stabilizovaný stav.

Trend ke zlepšení ukazuje poměr článků, prezentujících názor konkrétního politika (rozhovor s politikem, autorský článek politika). Tento poměr je však samozřejmě třeba vnímat na pozadí velkého počtu redakčních článků, které vesměs vyjadřují postoje vedení kraje.

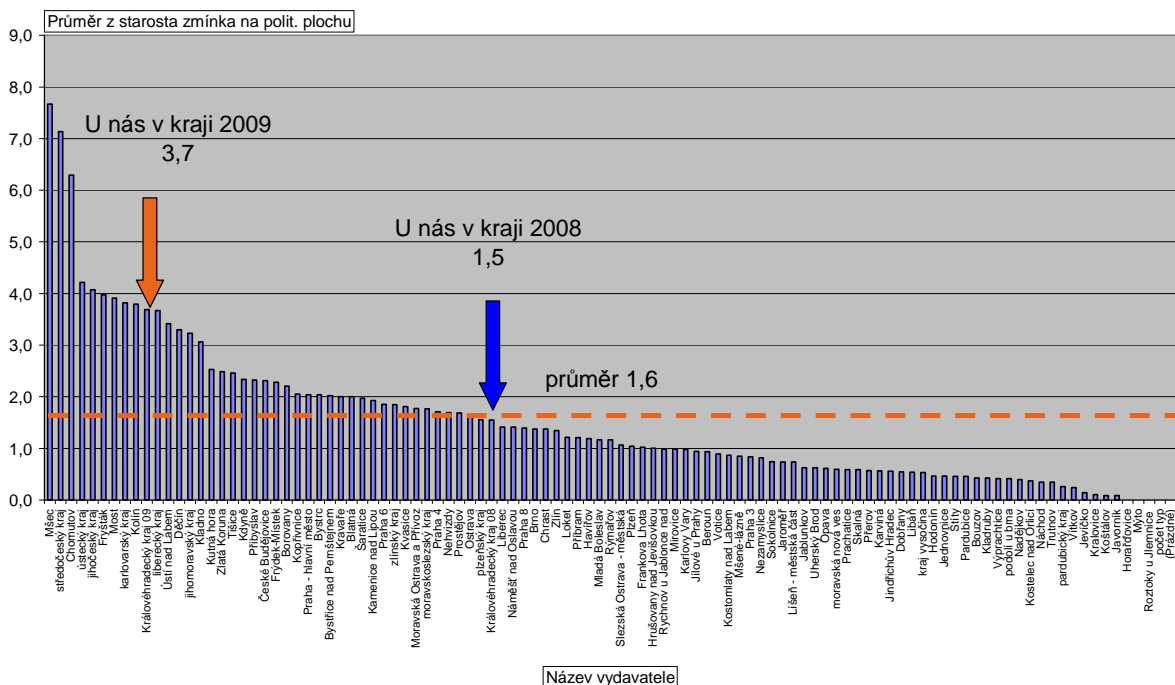


Změna k horšímu naopak nastala v míře prezentace hlavního představitele (hejtmana). Oproti předchozímu období množství zmínek o něm a fotografií stoupl.

Zmínky o hejtmanovi v průměru čtyř vydání UNK a absolutní počet zmínek na vydání:

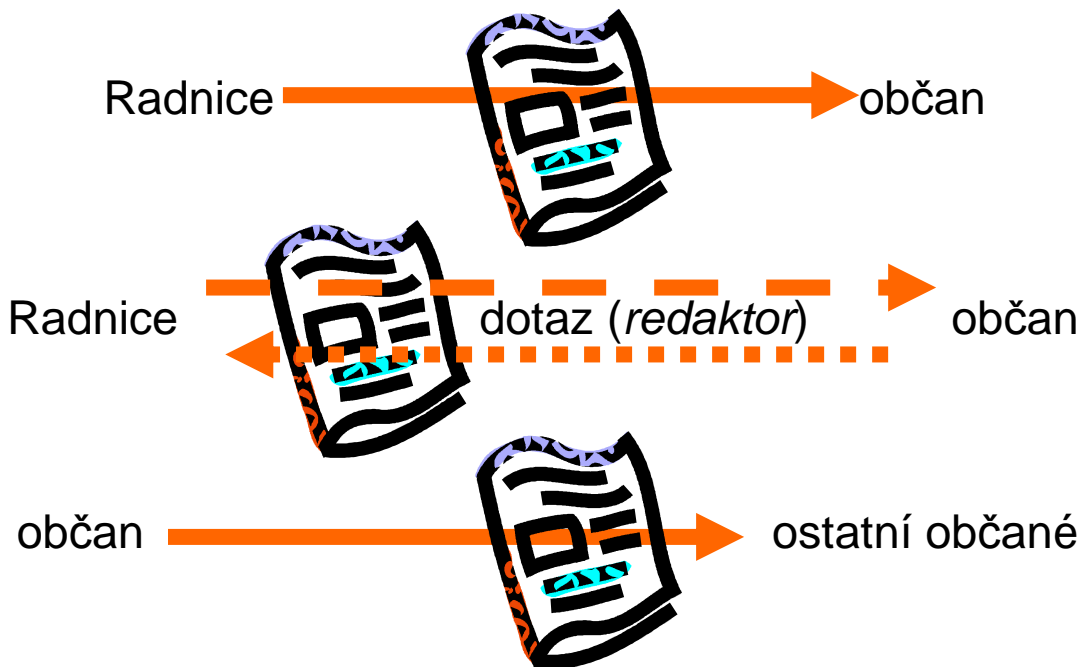


Relativní počet zmínek o hejtmanovi na politickou plochu (plochu periodika věnovanou politickým záležitostem):



Zpětná vazba

Fungující model vydávání periodika dokáže plnit tři směry komunikace a tedy i zpětné vazby:



UNK neobsahuje žádný prostor pro občany, tj. neposkytuje komunikační kanál ve směru od občanů k občanům. To potvrzuje i skutečnost, že téměř neobsahuje žánr „dopis občana“ anebo „rozhovor s občanem“. V této oblasti se mezi 102 periodiky ocitá UNK až na 49 místě s frekvencí 0,75 takového článku na vydání⁷.

Minimální roli plní UNK i stran dotazů (či kritiky) občanů vůči vedení kraje. Neobsahuje články, které by uváděly otázky či kritiku občanů v tomto směru.

Budoucí rozhodnutí

UNK prakticky neobsahuje upozornění občanům na budoucí rozhodnutí, tj. taková, k nimž se mohou nějak vyjádřit a do jejich přípravy se zapojit. Výjimkou je sdělení ve vydání č. 2008-3 (říjen) na str. 4 „Každý se může vyjádřit k plánu oblasti povodí“.

4.5.2 Organizace vydávání periodika (redakční rada a redakce)

Vydavatel

KHK je oficiálním vydavatelem periodika. Vydávání periodika je plněním samostatné působnosti kraje, podléhá tedy veřejnoprávní úpravě. Není

⁷ A možná ještě hůř, protože při analýze konkrétních vydání UNK byl za tento žánr považován článek autora, který dle otevřených zdrojů není politikem krajské úrovně, a který informuje o možnostech místních občanských aktivit.

podnikatelskou činností kraje, která by se v některých aspektech mohla řídit soukromoprávní úpravou. Kraj nemůže přenášet své povinnosti na třetí osoby mimo zákonné zmocnění. Zůstává tedy zodpovědný za ty rysy periodika, které plynou z plnění úkolů kraje v samostatné působnosti (záležitosti, které jsou v zájmu kraje a občanů kraje). Jde zejména o povinnost vyváženosti a objektivitu obsahu, které plynou z rovného postavení všech občanů kraje a jejich práva užívat služby, poskytované krajem, stejně a rovnoprávně, a dále z čl. 17 Listiny základních práv a svobod, zejména z úplného zákazu cenzury.

Dodavatel - redakce⁸

UNK dodává externí dodavatel. Ten dle smlouvy o dílo plní roli redakce, tj. redakčního získávání a zpracování informací pro obsah periodika.

Redakční rada

Redakční radu vydavatel neustanovil⁹. Externí dodavatel tuto roli z principu nemůže plnit, protože principem redakční rady je oddělenost od redakce. Smlouva upravuje obsah jen velmi všeobecně. Plyne z ní (mezi řádky), že roli redakční rady de facto hraje neformální komunikace mezi vydavatelem a dodavatelem. Smlouva neurčuje, kdo za vydavatele dává pokyny dodavateli. Pravděpodobně je to hejtman, který dle smlouvy za kraj jedná. Hejtman je též odpovědný za informování občanů kraje o činnosti kraje (§ 61/3/f zákona o krajích), čímž se však nemůže myslet právo ovlivňovat obsahovou skladbu informací, ale pouze odpovědnost za samotné plnění této povinnosti, zejména za vyřízení žádostí o informace a zveřejňování povinných informací. Naprosto vyloučená je představa, že by vliv na obsah periodika měl mít jen jeden představitel kraje.

Toto uspořádání bez ustavení redakční rady je zcela nevhodné.

Šíření informací představuje činnost kraje, která je srovnatelná s hospodařením anebo dodržováním právního řádu. Proto by i šíření informací mělo být z hlediska odpovědnosti kraje jako celku podřízeno kontrole demokraticky konstituovaného orgánu, obdobně jako tak činí v případě hospodaření povinně ustavený finanční výbor a v případě dodržování právního řádu povinně ustavený kontrolní výbor.

Střet zájmů

Dále je nutno konstatovat, že z hlediska úpravy střetu zájmů je uplatňování vlivu na obsah periodika ze strany hejtmána a dalších členů vedení kraje nepřipustné. Střet zájmů je upraven v zákoně o střetu zájmů tak, že u veřejných funkcionářů jde o „*střet mezi jejich osobními zájmy a zájmy, které jsou povinni z titulu své funkce prosazovat nebo hájit*“ (§ 1/a), a o „*využití svého postavení, pravomoci nebo informací získaných při výkonu své funkce k získání majetkového nebo jiného prospěchu nebo výhody pro sebe nebo jinou osobu*“. Je přitom zřejmé, že vliv na šíření informací o činnosti kraje, tedy primárně o činnosti vedení kraje,

⁸ Podrobněji k vymezení pojmu „redakce“ a „redakční rada“ viz výstupy projektu Radniční listy bez cenzury (RLBC), Otevřená společnost o.p.s. a Oživení o.s. 2006, <http://new.otevrete.cz/ucast-obcanu-na-rozhodovani/vyuzivani-radnicnich-novin/rady-k-vylepseni-periodik-23.html>

⁹ Sdělení, kterého se nám od KHK k věci dostalo, je mylné. Ustavení redakční rady nemůže spadat do kompetence dodavatele, je nepřenositelnou odpovědností vydavatele, kterým je kraj.

představuje permanentní výhodu pro toho, o kom jsou tyto informace šířeny. Přímý vliv člena vedení kraje (hejtmana, radního) na obsah periodika tak systémově představuje krystalicky čistý střet zájmů. Předcházet tomuto střetu zájmů je možné jen tím, že je posílena nezávislost redakce, a že vliv na obsah periodika, který vydavatel musí mít, plní demokraticky konstituovaná redakční rada. Jelikož jde o rozhodování o šíření informací o činnosti, nikoli o rozhodování o samotné činnosti kraje, měla by být redakční rada složena přinejmenším přesným poměrným způsobem. Správnější však je, stejně, jako tomu často bývá u kontrolního nebo finančního výboru, přenechat silnější vliv opozici¹⁰.

Cenzura

Přímé projevy cenzury jsme při auditu ani z databáze případů, které evidujeme, nezaznamenali (poslední spor v r. 2006 do tohoto hodnocení nezahrnujeme). Zákaz uveřejnění politické inzerce, uvedený ve smlouvě o dodávání periodika (čl. 5.1) však představuje předběžnou cenzuru, která je zakázána v čl. 17 odst. 3 Listiny. Omezit šíření informací lze jen z důvodů uvedených v čl. 17. Politické projevy mezi tyto důvody nepatří. Pokud by politický subjekt chtěl u dodavatele objednat politickou reklamu, zejména v souvislosti s volbami, a byl na základě tohoto ustanovení smlouvy odmítnut, šlo by o cenzuru. Dosud však nemáme informaci, že by k takové situaci došlo, jde tedy jen o latentní problém.

ZÁVĚR:

Periodikum U nás v kraji lze hodnotit jako relativně dobře plnící požadavky otevřenosti veřejné správy. V míře vyšší než je v ČR obvyklé poskytuje čtenářům obraz o tom, že rozhodnutí kraje jsou vytvářena v polemice politických soupeřů a výběrem mezi více možnostmi.



DOPORUČENÍ:

1. I přes relativně dobré postavení UNK mezi ostatními municipálními periodiky v ČR je vhodné dále zvýšit podíl alternativních názorů. Celkový stav v ČR je obecně mimořádně vadný a „jednooký mezi slepými králem“ nemůže být uspokojujícím cílem.
2. Doporučit lze především zapojení alternativních názorů do redakčních článků. V těch se zhusta citují představitelé vedení kraje, je tedy jak žánrově, tak prakticky velmi snadné do těchto textů zakomponovat i přiměřený prostor s citacemi alternativních názorů (často jde o citaci vystoupení opozičních politiků na zastupitelstvu anebo v regionálních médiích).
3. Lze též doporučit zavést systém avíza, uvedený v Kodexu dobrého radničního periodika: „Redakce uplatňuje avízo - s přiměřeným předstihem (alespoň 5 dnů, např. e-mailem) informuje představitele radnice i představitele opozice v zastupitelstvu, případně občanská sdružení, o hlavních tématech místní komunální či regionální politiky připravovaných k uveřejnění tak, aby mohli alternativní názor poskytnout do uzávěrky. To se týká jak zpráv, tak komentářů. Pokud přes avízo redakce neobdrží alternativní sdělení, přiměřeně o tom čtenáře informuje.“ V periodiku s čtvrtletní periodicitou bude tento princip použitelný samozřejmě jen do určité míry.

¹⁰ Silnější vliv pro opozici v redakční radě totiž vyrovnává přirozený stav, kdy „vláda“ získává obecně v médiích mnohem větší prostor než opozice, a to nikoli jen v poměru ke své síle v zastupitelstvu, ale i z dalších důvodů: vedení kraje (hejtman, radní) jsou často přirozenými a jedinými možnými nositeli některých událostí, mají průběžně nejvíce informací, jejich postoje, názory, záměry zajímají novináře nejvíce.

4. Posílit podíl informací o budoucích důležitých rozhodnutích, např. na zastupitelstvu, v územním řízení, strategickém plánování apod.
5. Ustavit redakční radu s odpovídajícím zastoupením opozice a se zastoupením veřejnosti.

4.5.3 Webové stránky úřadu

Jako nástroj komunikace a dialogu o politických výzvách, problémech, střetech web selhává. Neposkytuje prakticky žádnou názorovou vyváženost, zohledňující existenci alternativních názorů. Zatajuje veřejnosti existenci opozice a kritických postojů části zastupitelstva.

První rubrikou, s níž se uživatel setká, jsou „Aktuality“. Přináší nejvíce informací o názorech, týkajících se rozhodování a vedení kraje (o krajské politice). Má povahu zpravodajství. Poskytování informací v této rubrice lze hodnotit jako **špatné**. Je zcela jednostranné (tj. nevyvážené a neobjektivní), a to i v případech, kdy by bylo technicky velmi snadné převzít alternativní či opoziční názor např. jen pomocí citace a odkazu na zdroj na internetu.

Ani rubrika „Zastupitelstvo“ nezobrazuje žádné politické názory jeho členů. Tím, že nejsou publikovány zápisy jednání zastupitelstva, ani alternativní (nepřijaté) návrhy usnesení, veřejnost nemá možnost dozvědět se, v čem spočívají střety, které se na zastupitelstvu vedou, a z jakých alternativ a ve světle jakých argumentů a protiargumentů se přijímají důležitá usnesení.

Skutečnost, že například po projednání rozpočtu na r. 2010 (3.12.2009) nebylo v aktualitách na toto téma žádné sdělení, je skandální. Navíc při vědomí, že o rozpočet se na zastupitelstvu (asi) vedl spor. Veřejnost se to však z webu KHK nedozví. Například stanovisko bývalého hejtmána Bradíka, které lze nalézt v deníku Právo z 01.12.2009 - VYCHODNÍ ČECHY - str. 10 „ČSSD se sama chytila do pasti proplácení regulačních poplatků“, ukazuje existenci názorových rozdílů.

Zároveň je nutno vzít v potaz, že v ČR neexistuje prakticky žádný příklad radničního či krajského webu, který by povinnost poskytovat vyvážené zpravodajství (pokud ho poskytuje), dobře zvládal. Tato povinnost je vyjádřena v právním řádu latentně a ne zcela instruktivně.

Za velké negativum webu lze považovat absenci prostoru pro dotazy veřejnosti a pro diskusi veřejnosti.

ZÁVĚR:

Web jako zpravodajský prostředek velmi málo přispívá k politice otevřenosti kraje.



DOPORUČENÍ:

1. V rubrice „Aktuality“ formou obdobnou jako je tomu v periodiku U nás v kraji zařazovat i alternativní názory, například zařadit na web rubriku „názory ze zastupitelských klubů“.
2. Zařazovat vyjádření členů zastupitelstva k hlavním projednávaným bodům.
3. Do redakčních článků zařazovat i alternativní názory (citací opozičních politiků přímo nebo z médií, odkazem na jejich vyjádření na webu)
4. Zřídit rubriku „Diskuse“, kde by prakticky bez moderace probíhala diskuse veřejnosti k tématům KHK.

4.6 Regulace práva zaměstnanců šířit informace (nebylo posuzováno)

- a. whistleblowing – interní předpisy zajišťující možnost zaměstnanců upozornit na negativní jevy bez rizika (protikorupční metodika)
- b. styk zaměstnanců s médii – interní předpisy omezující styk zaměstnanců s médii (posouzení souladu s Listinou a právními předpisy)
- c. styk zaměstnanců s veřejností

4.7 Systémová opatření

Pravidla zveřejňování informací na webu, zejména okruh zveřejňovaných informací, termíny zveřejňování, metoda výběru zpráv a informací do rubriky Aktuality a další nebyla při auditu zjišťována. Na webu se nenachází.

Předpis k vyřizování žádostí o informace existuje, ale na webu nebyl nalezen.

Etický kodex zaměstnanců ani členů zastupitelstva nebyl zjištěn, pravděpodobně neexistuje.

ZÁVĚR:

Kraj se pravděpodobně nezabývá systematickým přístupem k otevřenosti. Jde spíše o jednotlivé aktivity a projevy dobré praxe.

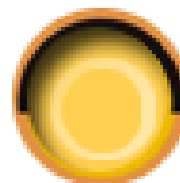


DOPORUČENÍ:

stanovit pravidla zveřejňování informací na webu, vyjadřující povinnosti pracovníků při zveřejňování povinných informací, případně též možnost podnětů k nápravě, zveřejnit je,
zveřejnit předpis k vyřizování žádostí o informace
vypracovat, přijmout a zveřejnit etický kodex členů zastupitelstva a pracovníků úřadu

5 STRUČNÝ ZÁVĚR INFORMAČNÍHO AUDITU

Celkově lze posoudit Královéhradecký kraj z hlediska informační otevřenosti jako spíše lepší, s tendencí k dalšímu zlepšení. V mnoha ohledech však zatím zaostává za jinými kraji, zejména za lídry v této oblasti, jako je kraj Vysočina, případně jako Praha z hlediska informačního obsahu webu.



Hlavní klady:

Za hlavní pozitivum kraje považujeme čitelnou snahu posledního období zlepšit informační otevřenost kraje. V některých oblastech se to již daří (např. vyřizování žádostí o informace, periodikum U nás v kraji).



Hlavní zápory:

Největším problémem je malá informační hodnota webu (např. chybí zápisy jednání zastupitelstva a rady, podklady pro jejich rozhodnutí, přehledné a výsledné informace o veřejných zakázkách ad.), nedostatečné využití webu ke zpětné vazbě s veřejností, nevyvážené informování o dění v kraji na webu.



V Praze 31.1.2010

.....
Marta Smolíková
Ředitelka Otevřené společnosti, o.p.s.

Příloha č. 1

Audit informační otevřenosti – Královéhradeckého kraje

Prověření vydaných rozhodnutí o odepření informací

Datum rozhodnutí	Označení rozhodnutí	závěr	Odůvodnění závěru / poznámka
30.1.08	R3	v pořádku	
14.3.08	R4	v pořádku	
28.3.08	R8A	chybné	<p>Odepřeny informace o výši odměn členů komisí, kteří nejsou členy zastupitelstva, s odkazem na ochranu osobních údajů.</p> <p><i>Poskytnout tyto údaje lze s ohledem na § 8b InfZ (příjemci veřejných prostředků). Podřazení této informace pod § 11 OZ je též omylem – nejde o projevy osobní povahy, nejde o soukromí.</i></p> <p><i>Dále odepření IČ a jména smluvních partnerů ze smluv (příčemž jméno a IČ lze považovat za jedinou možnou identifikaci subjektu) za období od r. 2005 je chybné – i když jde o technicky náročnou operaci, nelze ji označit za vytváření nových informací. Jak se uvádí, Centrální evidence požadované údaje obsahuje, ale „jejich získání však podle odborníků na informační technologie nelze získat několika technicky nenáročnými kroky exportu informací z evidence, nýbrž znamenalo by tvůrčí práci s aplikací.</i></p> <p><i>Není zde jasné, proč nemůže být centrální evidence smluv žadateli nabídnuta v celku, například k získání požadovaných informací vlastním nahlédnutím do této evidence. Představa, že kraj nemá technickou možnost samostatného přehledu o tom, kdo se za poslední roky stal jeho smluvním partnerem (a např. tedy identifikovat, s kým byly jaké zkušenosti, kolikrát již určitý subjekt byl ve smluvním vztahu atd.) je nepřijatelný způsob vedení evidence, odporující zásadám hospodárnosti a řádného nakládání s majetkem. Žadatel nežádal o exportované údaje, ale o údaje. Nelze souhlasit, že z jiných předpisů neplyne povinnost kraje mít evidenci o názvech či IČ, resp. alespoň o jedné z těchto informací, vedoucí k jednoznačné identifikaci.</i></p>
2.4.08	R8B	v pořádku	
30.4.08	R14	v pořádku	
21.5.08	R23	v pořádku	vyhledání počtu a délky majetkově nevyřešených komunikací považují za vytváření nových informací
26.8.08	R38	v pořádku	
23.9.08	R46	v pořádku	
			<p>Dále byly posouzeny zveřejněné informace poskytnuté na jednotlivé žádosti za období července – prosince 2009.</p> <p>Toto období obsahuje 25 záznamů. Z těchto záznamů nelze posoudit, zda byly požadované</p>

			informace poskytnuty správně, protože neobsahují znění původní žádosti o informace. Stejně tak v naprosté většině neobsahují samotné poskytnuté informace a jsou zveřejněny jen sdělení o poskytnutí informací anebo rozhodnutí o odepření části požadovaných informací. Z uvedených sdělení a rozhodnutí jsou chybná dvě sdělení a dvě rozhodnutí.
4.11.2009		chybně	Žádost o poskytnutí kopie tištěné žádosti vytvořené prostřednictvím aplikace Benefit7+, 15.10. 2009 IZ-12/VZ/2009 4.11.2009 http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/krajsky-urad/povinne-informace/svobodny-pristup-informace/zadost-o-poskytnuti-kopie-tistene-zadosti-vytvorene-prostrednictvim-aplikace-benefit7-31518/ <i>Chybně odůvodněno § 11/2/a, ačkoliv předložit vyplněný dotazník představuje právní povinnost žadatele o grant.</i>
17.09.2009		chybně	Rozhodnutí ve věci poskytnutí informací týkajících se „Hodnotících tabulek pro grantové projekty OP VK“ 04.08.2009 IZ-2/VZ/2009 17.09.2009 Odepřeny „osobní údaje identifikující osobu konkrétního hodnotitele, tj. jméno, příjmení, vysokoškolský titul“, <i>ačkoliv hodnotitel je osobou vystupující v úředním postavení a dle § 5/2/f ZOOÚ se jeho údaje nechrání.</i>
17. 9. 2009		chybně	Odložení žádosti o poskytnutí informace týkající se obrazů ruských i evropských malířů umístěných v Galerii výtvarného umění v Náchodě 1. září 2009 17506/RR/2009 17. 9. 2009 <i>Neobsahuje odůvodnění, ačkoliv § 14/5/c při odložení (nevztahují se k působnosti) požaduje odůvodnění.</i>
29.7.2009		chybně	Odložení žádosti o podrobných nákladech opravy mostu přes Valdický potok na sil. III/32840 Jičín, Ronal 23.7.2009 / 14170/VZ/2009 29.7.2009 <i>Neobsahuje odůvodnění, ačkoliv § 14/5/c při odložení (nevztahují se k působnosti) požaduje odůvodnění.</i>

Příloha č. 2

Audit informační otevřenosti – Královéhradeckého kraje

Zveřejňování audiovizuálních záznamů z jednání zastupitelstva kraje

Rozbor možnosti zveřejňovat záznamy jednání zastupitelstva na webu, ve světle zaslaných podkladů

Kraj je oprávněný zveřejňovat na svém webu audiovizuální záznamy jednání zastupitelstva. K tomu ho ve smyslu veřejnoprávního zmocnění opravňuje § 5 odst. 7 InfZ, který umožňuje zveřejnit informace s výjimkami uvedenými v InfZ.

Takovou výjimkou se v daném případě v zásadě může stát jen § 8a, který stanoví ochranu soukromí a osobních údajů podle zvláštních zákonů.

Stranou jsou ponechány zcela nepravděpodobné případy, kdy by se součástí záznamu stal například záznam autorského díla a kdy by případná ochrana byla odvozována od ochrany práv duševního vlastnictví.

Zvláštními zákony jsou pro tento případ

- 1) občanský zákoník, § 11 až § 16
- 2) zákon o ochraně osobních údajů (ZOOÚ) § 5 a § 10.

A. Občanský zákoník – projevy osobní povahy

Z hlediska OZ jde o tyto aspekty:

- 1) projevy osobní povahy
- 2) úřední licence
- 3) zpravodajská licence
- 4) Konkludentní souhlas

Projevy osobní povahy

OZ chrání v uvedených ustanoveních „projevy osobní povahy“. Nechrání projevy jiné povahy, tj. zejména projevy veřejné povahy anebo projevy obchodní povahy. K tomu se velmi jednoznačně vyslovil rozsudek Nejvyššího soudu 30 Cdo 64/2004: „Ustanovení § 11 a § 12 obč. zák. totiž poskytují ochranu jen těm projevům fyzických osob, jež mají osobní povahu. Osobní povahu proto – jak z logiky věci plyne – zpravidla nemají projevy, ke kterým dochází při výkonu povolání, při obchodní či veřejné činnosti. Zvukový záznam, který byl v posuzovaném případě soudy přijat jako důkaz, je záznamem jednání společníků obchodní společnosti o problémech dané obchodní společnosti. Za těchto okolností proto nelze projevy účastníků zaznamenávaného hovoru považovat za projevy osobní povahy.“

Poznámka: Tento výklad, potvrzený nejvyšší soudní autoritou základní soustavy soudů v ČR, soustavně opomíjí výkladová praxe Úřadu pro

ochranu osobních údajů, když ve svých stanoviscích a sděleních zahrnuje projevy osob, které jsou pronášeny na jednáních zastupitelstev obcí a krajů, do skupiny projevů osobní povahy. Stejnou chybu učinila i JUDr. Simeona Zikmundová ve svém příspěvku na konferenci Veřejného ochránce práv Otevřený úřad a principy dobré správy (2006).

Lze tedy konstatovat, že v případě, kdy se přenáší, zaznamenává a dále zveřejňuje veřejné jednání zastupitelstva obce nebo kraje, se § 11 – 16 OZ prakticky neuplatní.

Existují pouze několik málo výjimek, které lze snadno vyjmenovat a identifikovat.

1) Půjde především o případy, kdy by záznam zaznamenal projevy osoby, které nesouvisí s obsahem veřejného jednání. Tak by například bylo záznamem projevů osobní povahy snímání dřímajícího občana v zadní řadě. Ovšem v případě, že by dřímal člen zastupitelstva, musela by se jeho dřímota již považovat za projev veřejné povahy, neboť jeho povinností je osobně se účastnit jednání zastupitelstva.

2) Dalším extrémně výjimečným případem budou nečekané zdravotní potíže jak osob v auditoriu, tak také členů zastupitelstva. Například náhlý epileptický záchvat, zranění při zakopnutí by představovaly projevy osobní povahy.

3) Poslední, ale již téměř křečovitě fantazírovanou možností projevů osobní povahy, by byla situace, kdy by občan, který se rozhodl vystoupit na zastupitelstvu a oslovit jeho členy, při své řečnické nezkušenosti nechal natolik unést, že by se od projednávané věci odchýlil do nesouvisejících oblastí a sděloval o sobě nebo někom jiném intimnosti, které s věcí nesouvisí a pro posouzení projednávaných bodů zastupitelstva jsou irelevantní.

Uvedené případy však při jednání a záznamu jednání prakticky nikdy nenastanou. Vyloučit je sice nelze, snadno je ale lze identifikovat a z vytvořeného záznamu pro účel poskytnutí (jednotlivci nebo zveřejněním) odstranit.

Připravovaný nový občanský zákoník počítá s ještě zřetelnějším vystižením uvedeného principu, že ten, kdo vystoupí veřejně na místě, kde se předpokládá záznam, dává s tímto záznamem konkludentně svůj souhlas.

Úřední licence

Vedle výše uvedeného důvodu (projevy veřejné povahy), který umožňuje pořízení a další použití záznamu, je zde ještě úřední licence. Ta nepochybně umožňuje samotné pořízení záznamu, a to dokonce bez ohledu na povahu projevů osob, tedy ať již jde o projevy osobní anebo veřejné.

Zpravodajská licence

Pro otázku přenosu, záznamu a hlavně zveřejnění je pak důležitá zpravodajská licence. Poskytování informací o průběhu jednání zastupitelstva na webu územního celku má povahu zpravodajství, proto lze i zde uplatnit zpravodajskou licenci, která opravňuje ke zveřejnění záznamů. I ta by ale podlehla selekci, jakmile by šlo o

projevy osobní povahy, které totiž nejsou předmětem zpravodajství (epileptický záchvat na jednání zastupitelstva není předmětem zpravodajství).

Konkludentní souhlas

Konkludentní souhlas lze získat tím, že přítomní jsou na začátku jednání informováni o pořízení záznamu a jeho užití pro zveřejnění na webu (viz J. Bartík, Ochrana osobních údajů v aplikační praxi, str. 85). Zároveň je však nutno připomenout, že vzhledem k dalším výjimkám de facto takový souhlas členů zastupitelstva a pracovníků úřadu není třeba, a vlastně není třeba ani souhlas dalších osob, které na jednání zastupitelstva vystoupí.

Závěr:

Občanský zákoník nepředstavuje žádnou překážku pro zveřejnění záznamů jednání zastupitelstva.

Výjimkou budou zcela extrémní situace, kdy by se součástí záznamu staly „projevy osobní povahy“, jako jsou nečekané zdravotní potíže zaznamenaných osob, záznam náhodně přítomné, neúčastnící se osoby apod. Ty pak musejí před zveřejněním být ze záznamu odstraněny.

Zákon o ochraně osobních údajů – osobní údaje

Z hlediska zákona o ochraně osobních údajů hrají roli dva aspekty:

- a) přímý přenos a pořizování záznamu
- b) konkludentní souhlas
- c) výjimky z ochrany pro veřejně činné osoby
- d) oprávněně zveřejněné osobní údaje

Přímý přenos

Pokud jde o samotný přímý přenos jednání zastupitelstva, nedochází při něm vůbec ke zpracování osobních údajů. ZOOÚ se tedy vůbec neuplatní. Zpracování (a tedy uplatnění ZOOÚ) nastává až zaznamenáváním snímaného obrazu na nosič informací.

Konkludentní souhlas

Konkludentní souhlas lze získat tím, že přítomní jsou na začátku jednání informováni o pořízení záznamu a jeho užití pro zveřejnění na webu (viz J. Bartík, Ochrana osobních údajů v aplikační praxi, str. 85). Zároveň je však nutno připomenout, že vzhledem k dalším výjimkám de facto takový souhlas členů zastupitelstva a pracovníků úřadu není třeba, a vlastně není třeba ani souhlas dalších osob, které na jednání zastupitelstva vystoupí.

Výjimky z ochrany pro veřejně činné osoby

Osobní údaje pronášené v záznamu někým jiným

Pokud jde o **členy zastupitelstva a úředníky**, osobní údaje o nich (např. „nyní vystoupí zastupitel Jiří Novotný“, „žádám vedoucí odboru Charvátovou o zdůvodnění smlouvy“) se nechrání podle § 5 odst. 2 písm. f) ZOOÚ.

Pokud jde o **třetí osoby**, o nichž se například jedná (například kupec parcely), je nutno především zdůraznit, že obvykle není žádný důvod údaje o nich hlasitě přednášet. Obvykle se v rozpravě bude mluvit o parcele, ceně atd. Doporučením ÚOOÚ je řešit přípravu jednání zastupitelstva vždy tak, aby nebylo třeba přednášet osobní údaje a bylo možné vyjít z písemných podkladů.

Ve výjimečných případech, kdy přeci jen dojde k hlasitému přednesení osobních údajů třetích osob, jsou pak údaje o nich považovány za „oprávněně zveřejněné v souladu se zvláštním právním předpisem“ (zákonem o krajích). Jejich další zpracování je v souladu s § 5/2/d ZOOÚ přípustné, nesmí se však porušit právo na ochranu soukromého a osobního života subjektů údajů (viz Sdělení ÚOOÚ pro KHK z 15.4.2009). Za soukromý život nelze považovat případy, kdy někdo vstupuje do vztahu s veřejnou korporací, například od ní kupuje parcelu.

Nicméně i zde jsou myslitelné případy, kdy – již zase jako poměrně netypická výjimka – dojde k tomu, že se do záznamu dostane takový osobní údaj třetí osoby, jehož zveřejnění by představovalo zásah do ochrany soukromého a osobního života subjektu údajů, anebo by šlo o citlivý osobní údaj (osobní odpovědnost toho, kdo protiprávně veřejně sdělil citlivý osobní údaj, je jinou věcí). Šlo by například o případ, kdy by některý zastupitel při projednávání sociální pomoci či přidělení bydlení konkrétní osobě se nedržel zmíněného doporučení ÚOOÚ a zákona a do záznamu sdělil například citlivé údaje o zdravotním či rodinném stavu osoby.

Takové případy jsou též snadno již v průběhu jednání identifikovatelné a zmíněné osobní údaje je poměrně snadno možné ze záznamu odstranit.

Osobní údaje vznikající vlastním záznamem

Jde hlavně o podobizny (záběry tváří) či údaje o hlasování, zvláště ve spojení s tím, že v záznamu je zvukově či obrazově (např. promítnutá jmenovka, tabulka jmenovitěho hlasování) uvedeno jméno, příjmení případně další identifikace (např. adresa, povolání) zaznamenané osoby, zpravidla řečníka.

Opět je třeba rozlišit případy, kdy jde o členy zastupitelstva a úředníky a kdy o třetí osoby.

U **členů zastupitelstva a úředníků** tyto údaje výslovně nepodléhají ochraně na základě § 5/2/f ZOOÚ. Totéž se týká například osob, které má zastupitelstvo jmenovat do nějakých funkcí (např. přísedící soudu), či které mají právo na jednání vystoupit, (poslanec, senátor, člen vlády).

U **třetích osob**, které na jednání vystupují zpravidla jako občané, využívající své právo na jednání vystoupit k bodům programu, lze také uplatnit § 5/2/f ZOOÚ, který zní: „*osobní údaje o veřejně činné osobě, funkcionáři či zaměstnanci veřejné správy, které vypovídají o jeho veřejné anebo úřední činnosti, o jeho funkčním nebo pracovním zařazení*“. Každý, kdo se rozhodne na jednání zastupitelstva vystoupit k programu jednání, je totiž pojmově „veřejně činnou osobou“ a musí počítat s tím, že jeho veřejné vystoupení bude veřejnost moci vnímat.

U těchto osob lze navíc brát jako podpůrný argument to, že vystoupením ještě posilují význam konkludentního souhlasu, který tím dávají se záznamem svého vystoupení. Vystupující navíc musejí počítat s tím, že budou uvedeni v zápisu jednání. Nicméně míra uplatnění této výjimky (veřejně působící osoby) může být vnímána rozdílně ve vztahu k velikosti obce, frekvenci vystupování osoby a jejích cílů (zda chce zapůsobit na členy zastupitelstva a veřejnost v obecné věci, anebo vystupuje jen náhodně jednorázově ve vztahu ke své osobní záležitosti).

Zároveň však na tuto situaci lze nepochybně uplatnit závěr, že takto vzniklé osobní údaje (do záznamu se nedostaly tím, že je řekl někdo jiný, ale tím, že dotčená osoba – subjekt údajů – sám vystoupil) jsou považovány za „oprávněně zveřejněné v souladu se zvláštním právním předpisem“ (zákonem o krajích) anebo za citlivé osobní údaje, které zveřejnil subjekt údajů o sobě¹¹. Jejich další zpracování je v souladu s § 5/2/d ZOOÚ (resp. § 9/d) přípustné, nesmí se však porušit právo na ochranu soukromého a osobního života subjektů údajů (viz Sdělení ÚOOÚ pro KHK z 15.4.2009).

Za soukromý či osobní život však naprosto nelze považovat případy, kdy někdo vystupuje na jednání zastupitelstva.

Závěr:

Zákon o ochraně osobních údajů nepředstavuje žádnou překážku pro zveřejnění audiovizuálních záznamů o jednání zastupitelstva.

Výjimkou budou málo časté případy, kdy se součástí záznamu staly osobní údaje třetích osob, které nevstupují do vztahu s krajem (obcí), anebo do záznamu pronesené údaje nejsou nutné pro projednání jejich vztahu s krajem (obcí), ale byly zmíněny některým vystupujícím. Ty je pak nutno před zveřejněním odstranit.

¹¹ V tomto smyslu tedy například vystupující žadatel o sociální byt, pakliže apeluje na zastupitelstvo tím, že má určitou chorobu, se již nemůže domáhat ochrany (odstranění) tohoto citlivého údaje v záznamu. Jinak tomu však bude, pokud by to o něm na jednání sdělil (protiprávně) někdo jiný.